

Europos Sąjunga
Regioninė politika

Regionų ekonominiai pokyčiai

LT

**Konkurencingumo skatinimas
pasitelkiant pažangiąsias technologijas
ir naujoviškus produktus bei sveikas
bendruomenes**

2007 m. kovo mėn.

Pasiteirauti

Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas

01 skyrius – Informacija ir komunikacija

Thierry Daman

41, avenue de Tervuren, B-1040 Brussels

Faks.: (32-2) 296 60 03

El. p.: regio-info@ec.europa.eu

Interneto svetainė: http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy_en.htm

ISBN 92-79-04538-5

© Europos Bendrijos, 2007

Kopijuojant būtina nurodyti šaltinį.

Spausdinta Belgijoje

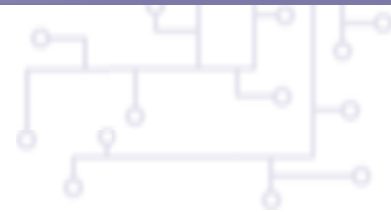
Nuotraukos: © Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas /Mike St Maur Sheil, (p. 13) Ekonomikos plėtra, Karlsrūhė, (p. 21) „Oü Loodesystems“, (p. 14) projektas REGINS RFO, PACA regionas (p. 22)

Viršelis: INTECHMER – jūros aplinkos biologinio užterštumo tyrimai, Šerbūras (Normandija, Prancūzija).

Atsakingasis redaktorius: Thierry Daman, Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas

Šis žurnalas spausdintas perdirbtame popieriuje.

Šio leidinio straipsniai neturi teisinės galios.

Pratarmė	3
Kontekstas	4
• Inovatyvūs regionai	4
• Regionų ekonominiai pokyčiai: aktyvi partnerystė	6
• <i>RegioStars 2008</i> – inovacinių projektų apdovanojimai	11
• Lisabonos strategijos stebėsenos platforma: regionų ir vietos valdžios institucijų indėlių į augimo ir užimtumo darbotvarkę bei sanglaudos politikos priemones palyginimas	12
Dešimt sėkmingų projektų	13
1. Austrija/Estija/Prancūzija/Vokietija/Rumunija/Švedija/Rusija: CLOE – Europos klasterių bendradarbiavimas	13
2. Austrija/Vokietija/Vengrija/Italija: REGINS – mažųjų ir vidutinių įmonių integravimas į Europos ekonomiką	14
3. Austrija/Čekija/Vokietija/Lenkija/Slovėnija: <i>RegioSustain</i> – nuo biomasės iki energijos. Darnūs regionų ekonomikos ciklai	15
4. Ėire-Airija: Augimas pasitelkiant gamtą	16
5. Belgija/Vokietija/Nyderlandai: Tarpvalstybinė sveikatos priežiūra	17
6. Danija/Švedija: Tarpvalstybinė biotechnologija	18
7. Italija: Bolcano medienos ir technologijų klasteris. Tradicinių mažų šeimos įmonių bendradarbiavimas ir inovacijos	19
8. Švedija: MVĮ inovacijų patarėjų tinklas	20
9. Estija: Inovacija statybos pramonėje – „Loodesystem“	21
10. Prancūzija/Graikija/Italija/Ispanija/Marokas/Tunisas: Viduržemio jūros baseinas – energetikos inovacijų laboratorija	22
Žodynėlis	23

Naujasis 2007–2013 m. sanglaudos politikos programavimo laikotarpis reikalauja intensyvesnio Europos regionų ir miestų bendradarbiavimo. Noriu patikinti, kad daugelis puikių idėjų, kurias siūlo regionų ir miestų tinklai, greit įtraukiamos į naujosios kartos programas, kurias įgyvendins regionai. Komunikate (2006) 675 išdėstyta iniciatyva „Regionų ekonominiai pokyčiai“ yra skirta skatinti aktyvią partnerystę tarp suinteresuotų kiekvieno regiono dalyvių, tarp skirtingų regionų ir tarp regionų bei Komisijos. Šiuo požiūriu mes ketiname geriau derinti įvairias Komisijos politikos kryptis, skatinančias augimą ir užimtumą. Tam reikia užtikrinti, kad plėtojant tarpregioninį bendradarbiavimą būtų galima dalytis įvairiose srityse įgyta gerą patirtimi. Iniciatyva „Regionų ekonominiai pokyčiai“ skatina mus kuo geriau išnaudoti 2000–2006 m. patirtį, įgyvendinant tarpregioninį bendradarbiavimą remiančią iniciatyvą INTERREG III C, diegiant URBACT tinklą, skirtą Europos miestų gerosios patirties mainams, ir, tikiuosi, vykdant kitokią Komisijos tinklų veiklą.

Ši iniciatyva siūlo keturias tarpregioninio bendradarbiavimo naujoves. Pirmą, mes nustatėme 30 prioritetinių temų, susijusių su ekonomikos modernizavimu ir atnaujinta Lisabonos darbotvarke. Šių temų pagrindas – keturios 2007–2013 m. strateginių sanglaudos politikos gairių kryptys: pritraukti investicijas, tobulinti žinias ir inovacijas, kurti daugiau ir geresnių darbo vietų, atsižvelgti į teritorinę dimensiją. Kai kurios iš šių temų bus nagrinėjamos darbo grupėse, kurios numatytos konferencijos programoje.

Antra, mes jaučiame būtinybę aktyviau bendrauti, keičiantis regionų plėtros bei augimo ir užimtumo darbotvarkės įgyvendinimo įgūdžiais ir gerą patirtimi. Kaip tik dėl to per šiąmetinę konferenciją bus pradėtas procesas, kurį vainikuos renginys „Inovacinių projektų apdovanojimai *RegioStars 2008*“, vyksiantis per antrąją metinę konferenciją. Džiaugiuosi, kad prie mūsų pastangų stiprinti bendravimą jau prisidėjo keli partneriai: Regionų komitetas ir Prancūzijos Provanso-Alpių-Žydrų Kranto regionas aktyviai dalyvauja šiame renginyje – 2007 m. kovo 8 d. Jacques'o Delors'o pastate jie organizuoja „idėjų ir patirties mainų forumą“.

Trečia, mes planuojame sukurti jungiamąją grandį tarp tinklų ir pagrindinių programų. Visi tinklai bus skatinami siekti šio tikslo, 2007–2013 m. laikotarpiui numatant 375 mln. eurų pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą. Tačiau daugiausiai pastangų bus skirta ketvirtajai naujovei – vadinamajai galimybei siekti spartesnių pokyčių. Jos dėka Komisija galės bendradarbiauti su savanorių tinklais, veikiančiais pagal pasirinktas prioritetines temas ir apimančiais 15–20 regionų ar miestų. Taip bus galima greit išbandyti naujas idėjas.

Tai pirmoji „Regionų ekonominių pokyčių“ konferencija. Tikiuosi, kad programa bus įdomi ir suteiks naujų galimybių keistis įgūdžiais ir gerą patirtimi, įgyvendinant regionuose augimo ir užimtumo darbotvarkę.

Danuta Hübner
Europos Komisijos narė, atsakinga už regioninę politiką

Inovatyvūs regionai

Mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros (MTTP) bei inovacijų statistikos duomenys rodo, kad tarp ES valstybių narių ir regionų egzistuoja dideli skirtumai.

Nuo 2002 m. Europos Komisija vertina regionų inovacijų tendencijas, atsižvelgdama į daugybę duomenų, pavyzdžiui, apie užimtumo lygį mokslo, technologijų ir aukštųjų technologijų sektoriuose ar milijonui gyventojų tenkantį patentų skaičių. Naujausioje, 2006 m. (1) lapkričio mėn. išleistoje Europos regionų inovacijų rezultatų suvestinėje, kurioje apžvelgiamos 25 valstybės narės, pirmaujančių regionų dešimtuko viršuje atsidūrė Stokholmas, o po jo – Vakarų Švedija (Västsverige, SE), Aukštutinė Bavarija (Oberbayern, DE), Pietų Suomija (Etelä-Suomi, FI), Karlsruhė (DE), Štutgartas (DE), Braunšveigas (DE), Pietų Švedija (Sydsverige, SE), Il de Fransas (FR) ir Rytų Vidurio Švedija (Östra Mellansverige, SE). Tarp pirmaujančių – daugiausia 15 senųjų ES šalių regionai: 47 regionai penkiasdešimtuke ir 94 regionai šimtuke. Iš naujųjų valstybių narių regionų Praha (CZ) užima 15-ąją vietą, Bratislavos kraštas (Bratislavský kraj, SK) – 27-ąją, Vidurio Vengrija (Közép-Magyarország, HU) – 34-ąją, Slovėnija – 63-iąją, Mazovija (Mazowieckie, PL) – 65-ąją, o Čekijos Pietryčiai (Jihovýchod, CZ) – 100-ąją vietą.

Aragono technologijos institutas (Saragosa, Ispanija), kurio veikla bendrai finansuojama Europos regioninės plėtros fondo lėšomis.

Kitame puslapyje pateiktame žemėlapyje atsispindi naujausi Europos regionų inovacijų rezultatų suvestinės duomenys. Atsižvelgiant į regioninius skirtumus kitose srityse, pavyzdžiui, BVP vienam gyventojui, akivaizdu, kad mažiau išsivysčiusiems regionams reikės daugiau pastangų, norint geriau diegti inovacijas, t. y. skatinti konkurencingą augimą ir užimtumą. Šiuo atveju gali padėti didelė struktūrinių fondų parama ir glaudesnė partnerystė su pirmaujančiais regionais.

Sanglaudos politika remia inovacijas dviem pagrindiniais būdais: teikia bendrą finansavimą struktūrinių fondų lėšomis ir plėtoja regionų valdymo sistemą, pagrįstą strateginiu vystymu, partneryste, programavimu, stebėseną ir vertinimu. Daugeliu atvejų valdymo sistema pati yra inovatyvi. Europos Komisija atliko su 2007–2013 m. sanglaudos politikos programomis susijusį **inovacijų ir žiniomis pagrįstos ekonomikos vertinimą** (2), kurio tikslas – patarti, kaip naudoti struktūrinių fondų lėšas vykdant inovacinę veiklą regionuose. Atsižvelgiant į Europos regionų inovacijų pasiekimų ir potencialo įvairovę įvairūs regionai buvo sugrupuoti pagal taikomus skirtingus inovacijų politikos metodus. Analizėje pažymima, kad būtina:

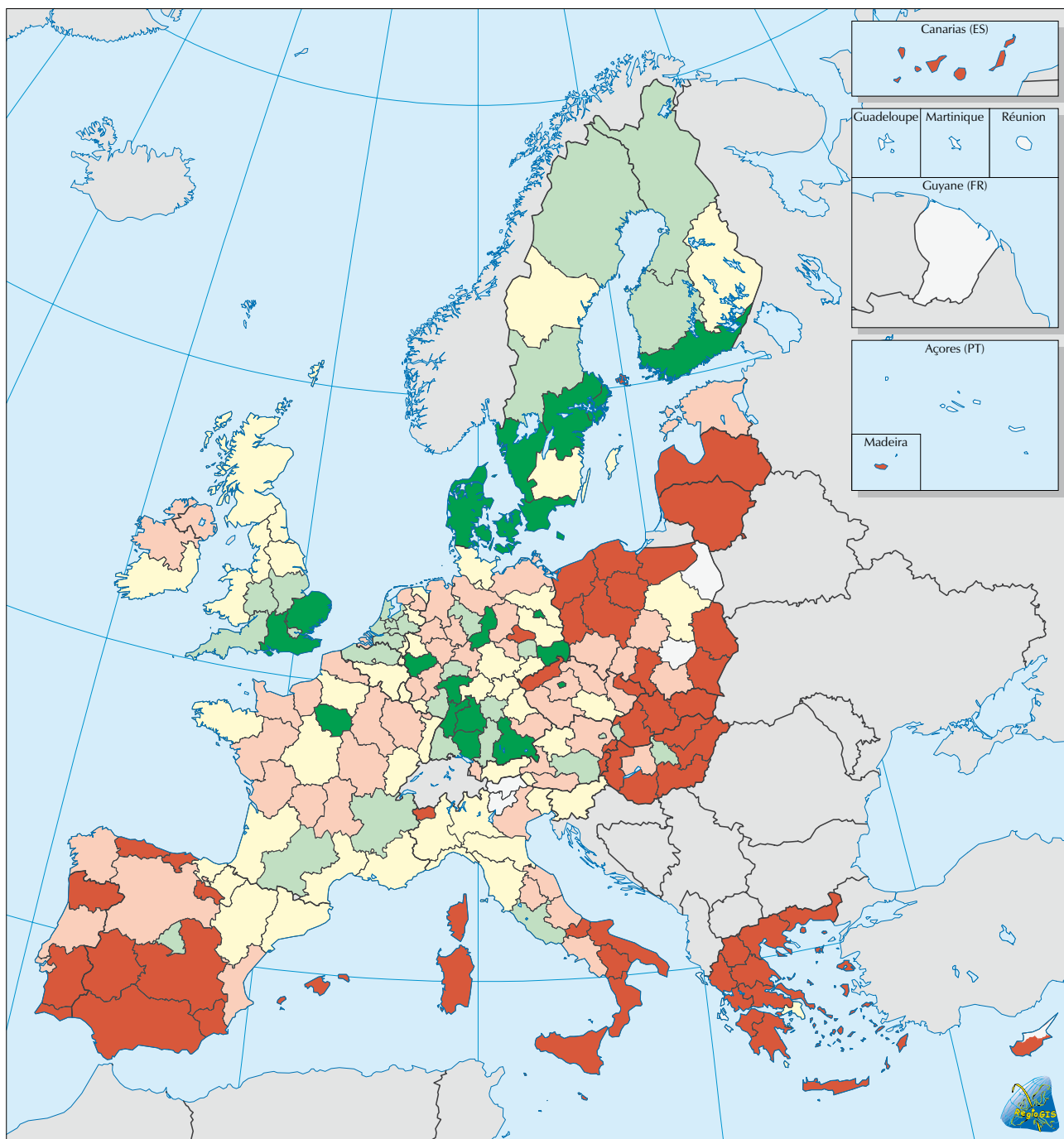
- pripažinti regionų inovacijų potencialo įvairovę, t. y. taikyti skirtingus metodus „specialiai pritaikytus“ inovacinių priemonių rengimui ir planavimui Europos regionuose;
- pradėti ir išbandyti daugiau „sudėtingų projektų“ arba „daug dalyvių ir daug priemonių apimančių“ iniciatyvų, skirtų ne tiek MTTP infrastruktūra grindžiamiems technologijų plėtros ir perdavimo metodams, kiek naujų technologijų taikymui rinkoje;
- siekti ilgesnės trukmės planavimo ir darnesnio strateginio valdymo regionų inovacinės politikos srityje; ir
- kuo geriau pasinaudoti naujuoju Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslu, kuriant tarpregioninius tinklus.

Žvelgiant iš vykdymo perspektyvos, analizėje pabrėžiama būtinybė geriau koordinuoti regionų programas bei politiką ir investicijas į strateginės kompetencijos priemones, kaip antai, lyginamasis politikos vertinimas, numatymas ir tarpregioninio bendradarbiavimo programos. Be to, joje rekomenduojamas etapų metodas, kurį taikant įgyvendinamos intervencinės priemonės inovacijų ir žinių srityje, taip pat finansuojami stambesni ir „rizikingesni“, tačiau sėkmės atveju labiau struktūruojantys projektai, užuot skyrus lėšų neveiksmingoms programoms ar priemonėms. Galiausiai, kad regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklų veikla būtų nuolat peržiūrima, patariama palaikyti sistemingesnius politiką formuojančių institucijų santykius.

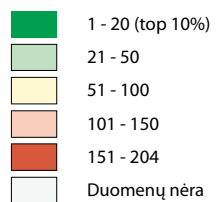
¹ Žr.: <http://trendchart.cordis.lu/>

² Žr.: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm

Europos regionų inovacijų rezultatai, 2006

NUTS II regionų reitingas

BE, PL4, PL5, PL6, UK, NUTS I

0 100 500km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Regionų ekonominiai pokyčiai: aktyvi partnerystė

Sanglaudos politika ir jos priemonės bei programos valdomos decentralizuotai, griežtai laikantis subsidiarumo principo. Sprendimus dėl investicijų, siekiant kuo geriau išnaudoti Sąjungos paramą 2007–2013 m., priims daugiausia pačios valstybės narės, regionai ir miestai. 2006 m. lapkričio mėn. Komisija paskelbė komunikatą „Regionų ekonominiai pokyčiai (3)“, kuriame pasiūlė naujus būdus, kaip suaktyvinti regionų ir miestų tinklus, susijusius su Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslu. Komisijos regionų ekonominių pokyčių iniciatyva skatina „aktyvią partnerystę“. Komisijos tarnybos dirba išvien, spręsdamos svarbiausius Europos regionams iškilančius klausimus ir glaudžiai siedamos gerosios patirties mainus ir sanglaudos politikos priemonių finansavimą.

Regionų ekonominių pokyčių iniciatyva apima dvi Europos regioninės plėtros fondo priemones: Europos teritorinio bendradarbiavimo programos tarpregioninę kryptį (4) ir miestų plėtros tinklų programą „Urbact“. Siūloma, kad šios programos būtų skirtos Komisijos nustatytoms ekonomikos vystymo temoms, kurios atitinka Bendrijos strategines sanglaudos politikos gaires 2007–2013 m (5). Iš viso abiem priemonėms 2007–2013 m. bus skirta 375 mln. eurų.

Europos Komisijos pirmininkas José Manuel Barroso 2006 m. birželio mėn. atidarė pirmąją inovacijoms skirtą konferenciją „Regionų ekonominiai pokyčiai“.

Ispaniją ir Portugaliją jungiantis tiltas virš Gvadjanos upės (Algarvė, Portugalija)

Regionų ekonominių pokyčių iniciatyva pasiūlys tokias naujoves:

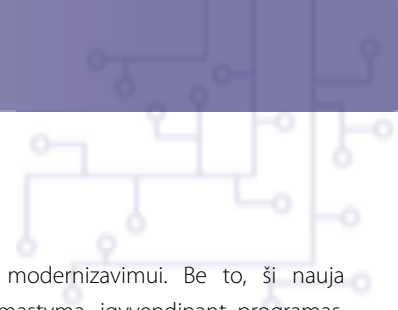
- Regionai ir miestai galės toliau kurti ir valdyti tinklus, tačiau jie turės būti skirti **pasirinktoms temoms, siejančioms Sąjungos politiką su modernizavimo darbotvarke**. Koordinuotas Komisijos tarnybų darbas ir bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis leido Komisijai parengti plėtotinų temų sąrašą (žr. kitame puslapyje);
- Nauja **galimybė siekti spartesnių pokyčių** – tai proga greitai išbandyti politines idėjas, kurias remdamiesi patirtimi pasiūlė regionai ir Komisijos tarnybos. Tokiuose tinkluose Komisijai teks ypatingas vaidmuo, remiant patirties mainus ir stengiantis įtraukti rezultatus į atitinkamas veiksmų programas;
- Bus skatinama **„abipusė jungiamoji grandis“** tarp teminių tinklų ir pagrindinių Europos regioninės politikos programų. Jos dėka regionų ekonominių pokyčių priemonėmis išbandyti projektai bus greitai įtraukiami į pagrindines programas;
- Inicatyva **skatins bendrauti**, kad geroji patirtis būtų skleidžiama visuose Sąjungos regionuose ir miestuose. Šiuo tikslu bus įsteigti „Inovacinių projektų apdovanojimai **RegioStars**“, teikiami už aukštus ekonomikos modernizavimo pasiekimus, bus organizuojama metinė konferencija ir skatinama gerosios patirties pavyzdžių sklaida.

³ 2006 m. lapkričio 8 d. komunikatas COM (2006) 675/SEC (2006) 1432

⁴ Teisinis pagrindas suteiktas 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento Nr. 1083/2006, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinancio Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999, 7 straipsnio 3 dalyje. Išsamiau apie įgyvendinimo nuostatas žr. 2006 m. liepos 5 d. ERPF reglamentą (EB) Nr. 1080/2006.

⁵ 2006 m. spalio 6 d. Tarybos sprendimas (2006/702/EB) dėl Bendrijos sanglaudos politikos strateginių gairių; ES Oficialusis leidinys L 291, 2006 11 21.

Šių naujovių dėka regionų ekonominių pokyčių iniciatyva taps svarbia integruota Sąjungos priemone, kurios tikslas – skatinanti ekonomikos modernizavimą bei didinti konkurencingumą ir suteikti Komisijai svarbų vaidmenį siekiant spartesnių pokyčių. Regionams ir miestams tai reikš galimybę gvildinti konkrečias

temas, skirtas ekonomikos modernizavimui. Be to, ši nauja priemonė skatins pažangų mąstymą, įgyvendinant programas, kurios sanglaudos politikos dėka gauna fondų paramą, ir užtikrins, kad jų indėlis siekiant Lisabonos modernizavimo tikslų nuolat didėtų.

Regionų ekonominiai pokyčiai: 30 prioritetinių temų

Regionų ekonominių pokyčių temos ir galimybė siekti spartesnių pokyčių buvo sugrupuotos į specifines politikos sritis, atsižvelgiant į Bendrijos sanglaudos politikos strategines gaires 2007–2013 m. Šiame dokumente pateikiamos trys teminių gairių grupės ir bendra teritorinė dimensija:

- **paversti Europą ir jos regionus patrauklesne vieta investuoti ir dirbti;**
- **tobulinti žinias ir inovacijas augimo labui;**
- **sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų; ir**
- **atsižvelgti į Europos sanglaudos politikos teritorinę dimensiją.**

Gvildenat šias temas, ypatingas dėmesys bus skiriamas geresniam valdymui ir privačiojo sektoriaus dalyvavimui. Iš viso iniciatyva apima 30 prioritetinių temų:

1. Gerinti gebėjimą prisitaikyti. Šią temą plėtojantys regionai keisis patirtimi svarstydami, kaip įveikti trumpalaikes ekonomikos krizes, kokių priemonių imtis neigiamam poveikiui sušvelninti ir kaip išnaudoti atsiveriančias galimybes. Regionai taip pat dalysis gerąja patirtimi apie veiksmus, kuriais galima pasirengti planuojamiems ir nuspėjamiems ekonominės aplinkos pokyčiams ir juos kuo geriau išnaudoti, ypač tokius pokyčius, kuriuos sukelia liberalesnė prekyba ir dėl tarptautinių prekybos susitarimų sumažėjusi prekybos apsauga.

2. Gerinti oro kokybę. Šią temą pasirinkę regionai rengs integruotas priemones ir keisis jomis, siekdami sumažinti išmetamų kietųjų dalelių, NO₂ ir CO kieki.

3. Pereiti prie mažai anglies dioksido išskiriančios gamybos. Šią temą gvildenatys regionai imsis veiksmų ir keisis patirtimi apie priemones, kuriomis skatinama griežčiau laikytis Kioto protokolo ir drauge siekti 25 ES valstybių narių užsibrėžto bendrojo planinio rodiklio – 2010 m. 21 % elektros energijos gauti iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių ir pasiekti, kad 5,75 % rinkos sudarytų biokuras (skirtas transportui ir išaugusiam atsinaujinančiųjų energijos šaltinių vartojimui šildymo ir šaldymo tikslams).

4. Gerinti vandens tiekimo ir valymo kokybę. Šią temą pasirinkę regionai rengs priemones ir keisis gerąja patirtimi, siekdami užtikrinti geresnę vandens kokybę ir veiksmingesnį jo vartojimą.

5. Tapti atliekas perdirbančia visuomene. Šią temą gvildenatys regionai imsis priemonių ir keisis gerąja patirtimi, siekdami sumažinti atliekų gamybą ir išgauti vertingų išteklių perdirbant atliekas.

6. Kurti sveikas bendruomenes. Šią temą plėtojantys regionai, miestai ir kaimai sieks pagerinti bendrąją gyventojų „sveikatos būklę“, skatindami sveiką bei aktyvų senėjimą, šalindami sveikatos priežiūros infrastruktūros trūkumus ir imdamiesi ligų prevencijos priemonių, įskaitant ir IRT pagrįstas priemones.

7. Plėtoti integruotą miesto transporto politiką. Šią temą pasirinkę miestai sieks pagerinti miestiečių gyvenimo kokybę, vykdydami integruotą transporto sistemų tobulinimo strategiją – teikdami aukštos kokybės viešojo transporto paslaugas ir gerindami eismo srautų valdymą.

8. Plėsti darnų ir energetiškai veiksmingo būsto fondą. Šią temą gvildenatys miestai ir regionai sieks pagerinti darnų būsto fondo vystymą ir jo energetinį veiksmingumą.

9. Gerinti regionų vykdomą ir jiems reikalingą aplinkos stebėjimą bei saugumą. Šią temą pasirinkusių regionų tikslas – spręsti fragmentiškų informacinių sistemų problemą ir plėtoti specialiai pritaikytas informacines sistemas įvairiose srityse, tokiose kaip tarpvalstybinis erdvės planavimas (skirtas transporto infrastruktūrai, turizmo plėtrai, sausumos stebėsenai) ar skubaus gelbėjimo priemonės (sutelktos bendros rizikos zonose, pvz., Alpių regionuose, sienas kertančiose upėse ar Viduržemio jūros regiono miškuose).

10. Gerinti regionų gebėjimus mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. Šią temą plėtojančių regionų tikslas – rengti priemones, kuriomis siekiama padidinti mokslo, technologijų ir aukštųjų technologijų gamybos sričių darbuotojų skaičių bei patentų paraiškų ir licencijavimo susitarimų skaičių. Galimybė siekti spartesnių pokyčių palengvintų regionų dalyvavimą įvairiose veiklos srityse ES lygiu, pvz., Europos technologijos instituto veikloje.

11. Greičiau pateikti rinkai inovacines idėjas. Ši tema ypač svarbi stiprų MVJ sektorių turintiems regionams, kurių tikslas – plėtoti priemones, padedančias geriau informuoti apie potencialią naudą, kurią pasirinktiems verslo sektoriams teikia moksliniai tyrimai, ir apie tokių projektų kaip GALILEO teikiamas galimybes, taip pat palengvinti mokslinių tyrimų dėka sukauptų žinių perdavimą kuriant inovacinius produktus bei paslaugas ir skatinti netechnologines inovacijas, pvz., teikiant konsultacijas ir kuriant tinklus. Gerosios patirties mainai

apimtų rizikos kapitalo naudojimą inovacijų proceso idėjų bandymo etapui finansuoti.

12. Rengti ir įdarbinti mokslininkus. Šią temą pasirinkę regionai rengs programas, kurių paskirtis – mokyti studentus ir mokslininkus vietos įmonėse, kurti biurus siekiant palengvinti darbuotojų bei žinių mainus ir pritraukti jaunimą į mokslinių tyrimų sektorių.

13. Padėti pertvarkyti regionus, labiausiai priklausomus nuo tradicinės pramonės. Šią temą plėtojantys regionai plėtos politikos mechanizmus, leidžiančius kuo geriau pasiręsti gamyklų uždarymui, vykdant restruktūrizaciją, įvairinant gamybą arba perkvalifikuojant personalą, teikiant paramą verslui, konsultuojant, finansuojant ir plėtojant vietos klasterius.

14. Regionuose ir įmonėse kurti e. valdžią. Šią temą gvildenantys regionai semsis patirties iš regionų, labiausiai pažengusių teikiant elektronines administravimo, bibliotekinių kystės ir kitas paslaugas.

15. Gerinti tarpregionines IRT jungtis. Šią temą pasirinkę regionai naudos plačiajuostį ryšį ir skaitmenines ekosistemų technologijas, padedančias išlaikyti esamas ir kurti naujas įmones, sumažinti migraciją ir skatinti įvairių socialinio bei ekonominio sektoriaus dalyvių bendradarbiavimą.

16. Tobulinti inovacijoms reikalingą kvalifikaciją. Šią temą plėtojančių regionų tikslas – mažinti kvalifikuotų darbuotojų trūkumą mokslinių tyrimų, technologijų ir inovacijų sektoriuose, keliant gyventojų išsilavinimo lygį ir mokant tiek bedarbius, tiek dirbančiuosius (kvalifikacijos kėlimas, mokymasis visą gyvenimą).

17. Skatinti verslumą. Šią temą pasirinkę regionai imsis priemonių, kuriomis remis naujų įmonių kūrimą ir jų veiklą, ugdys verslumo dvasią mokyklose ir teiks inovacijų centrums verslo konsultacijas, kuravimo paslaugas, finansavimą bei paramą.

18. Atsakyti į demografinį iššūkį. Šią temą gvildenantys regionai semsis patirties apie demografinių pokyčių įtaką bei kurs priemones, kurias būtų galima pritaikyti ir kitose srityse. Ypatingas dėmesys bus skiriamas kartų pusiausvyrai ir tiek legalios, tiek nelegalios imigracijos padariniams.

19. Didinti sveikų darbuotojų skaičių sveikose darbovietėse. Šią temą plėtojantys regionai sieks sumažinti dėl ligos prarastų darbo dienų skaičių, keisdami gerą patirtimi apie sveikatos ugdymą, įskaitant ir sveikatos ugdymą darbovietėje.

20. Integruoti ribinėms grupėms priklausantį jaunimą. Šią temą pasirinkę miestai ir regionai sieks stiprinti nedirbančio ir nequalifikuoto jaunimo integraciją, gerindami įsidarbinimo galimybes tokiomis priemonėmis kaip švietimas, mokymas,

mikropaskolos, geresnė infrastruktūra ir konsultavimo paslaugos. Paminėtinos ir nusikaltimų prevencijos priemonės.

21. Valdyti migraciją ir skatinti socialinę integraciją. Šią temą plėtojantys miestai ir regionai sieks stiprinti imigrantų integraciją, gerindami šių grupių įsidarbinimo galimybes tokiomis priemonėmis kaip švietimas, mokymas, mikropaskolos, geresnė infrastruktūra ir konsultavimo paslaugos.

22. Gerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimą prisitaikyti. Šią temą gvildenantys regionai sieks skatinti mokymąsi visą gyvenimą ir tobulinti sistemas, skirtas kurti ir skleisti naujoviškesnes bei našesnes darbo organizavimo formas.

23. Plėtoti ir tobulinti švietimo bei mokymo sistemas. Šią temą pasirinkę regionai sieks patobulinti savo švietimo ir mokymo sistemas bei mokymo programas.

24. Skatinti vyresniojo amžiaus darbuotojų užimtumą. Šią temą plėtojantys regionai sieks pagerinti vyresniojo amžiaus darbuotojų užimtumo rodiklius. Atsižvelgiant į nacionalinius ir regioninius ypatumus, galima taikyti įvairius aktyvius ir prevencinius metodus.

25. Valdyti pakrančių zonas. Investuojant į aplinką padedama užtikrinti ilgalaikį ekonominio augimo darnumą, sumažinti neigiamą išorinį poveikį ekonomikai ir skatinti inovacijų bei darbo vietų kūrimą. Šią temą pasirinkę regionai rengs priemones ir dalyvis jomis, siekdami sumažinti pakrančių užterštumą ar užkirsti jam kelią, darniai valdyti pakrančių eroziją, sušvelninti jūros lygio kilimo padarinius ir taip vykdyti pasaulinę prisitaikymo prie klimato kaitos strategiją.

26. Išnaudoti jūros teikiamus pranašumus. Šią temą gvildenantys regionai keisis gerą patirtimi siekdami išsiaiškinti, kokią naudą jūrų regionų ekonomikai gali teikti transporto, turizmo, energijos gamybos bei akvakultūros augimas ir besivystančios jūrų technologijos.

27. Siekti darnios miestų plėtros. Šią temą plėtojantys miestai sieks keistis patirtimi ir nauda, gauta taikant šį integruotą darnios miestų plėtros metodą.

28. Panaudoti užterštas ir sąvartynais paverstas zonas. Šią temą pasirinkę miestai ir regionai rengs projektus, kurių tikslas – atgaivinti apleistas pramonines, karines bei uostų teritorijas.

29. Užkirsti kelią potvyniams ir juos sumažinti. Šią temą gvildenantys miestai ir regionai rengs projektus, leisiančius atkurti vingiuotas upių vagas, sausinti polderius, vykdyti želdinimo darbus ir kurti šlapžemes.

30. Skatinti ekonomikos įvairinimą kaimo zonose. Šią temą pasirinkę regionai keisis gerą patirtimi, kaip toliau įvairinti kaimo regionų ekonomiką.

Tinklų kūrimo tvarka

Diskusija su komisare D. Hübner per pirmąją konferenciją „Regionų ekonominiai pokyčiai“ 2006 m. liepą.

Pagal regionų ekonominių pokyčių iniciatyvą tinklai bus kuriami taikant būsimąsias **tarpreregioninio bendradarbiavimo ir miestų plėtros (Urbact) tinklų programas**, kurios turėtų būti priimtoms antrąjį 2007 m. pusmetį. Laikydamosi nustatytos programų vykdymo tvarkos, pagrindinis regionas pateiks tinklo finansavimo paraišką pagal atitinkamą programą. Stebėsenos komitetas atrinks projektus pagal nustatytus atrankos kriterijus.

Pagal tarpreregioninio bendradarbiavimo ir **Urbact** programas regionai ir valstybės narės gali kurti tinklus kaip ir anksčiau. Paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus, grupė regionų ar miestų, norinčių sukurti tinklą – pagal vieną iš 30 temų ar kitus suderintus prioritetus – turi paskirti pagrindinį regioną, kuris teiks paraišką dėl projekto, skirto kuriai nors atitinkamos programos temai. Bus aktyviai skatinama skleisti rezultatus ir įtraukti juos į konvergencijos bei konkurencingumo programas.

Spartesnių pokyčių tinklus kuriantys regionai ir miestai, laikydamosi programoje nustatytos tvarkos, glaudžiau bendradarbiaus su Europos Komisija. Spartesnių pokyčių tinklai bus atrinkti pagal papildomus kriterijus, tokius kaip glaudesnė partnerystė su ekonominiais bei socialiniais partneriais ir įsipareigojimas įtraukti rezultatus į pagrindines konvergencijos ir konkurencingumo programas.

Konferencijos

2006 m. sausio mėn. buvo paskelbta apie tris planuojamas rengti konferencijas, skirtas „Regionų ekonominių pokyčių“ temai. Pirmoji įvyko 2006 m. liepos 12–13 d., antroji – 2007 m. sausio 25–26 d., o trečiąją numatyta surengti 2007 m. kovo 7–8 d. Šiais renginiais siekiama supažindinti su teminėmis sritimis, kuriose sanglaudos politikos priemonėmis remiama Lisabonos modernizavimo darbotvarkė, taip pat pateikti gerosios patirties pavyzdžių ir suteikti galimybę tobulintis struktūrinius fondus valdančioms institucijoms. Trečioji konferencija, sutapsianti su Europos Vadovų Tarybos pavasario susitikimu, tuo pat metu bus ir pirmoji metinė konferencija, per kurią ketinama pristatyti apdovanojimus už 2008 m. regionų inovacijas.

Inovacijų kūrimas pasitelkiant regioninę politiką (2006 m. liepos 12–13 d.)

Šioje konferencijoje buvo nagrinėjama geroji patirtis, sukaupta perduodant žinias, skatinant inovacijas bei kuriant klasterius, ypatingą dėmesį skiriant strategijoms ir projektams, kurie buvo sėkmingai įgyvendinti neturtingesniuose regionuose. Pagrindiniai pranešėjai: Komisijos pirmininkas J. M. Barroso, komisarė D. Hübner ir komisaras G. Verheugenas. Darbo grupėse buvo aptartas viešosios valdžios institucijų vaidmuo valdant inovacijas, plėtojant klasterius, vystant inovacijų infrastruktūrą ir paramos paslaugas, taikant finansų inžineriją, plėtojant kompetencijos centrus ir pateikiant į rinką mokslinių tyrimų rezultatus; taip pat nagrinėtas tinklų vaidmuo perduodant žinias ir vystant tarpreregioninius projektus bei patirtis, sukaupia derinant nacionalinį ir Bendrijos finansavimą.

2006 m. liepos mėn. konferencija „Inovacijų kūrimas pasitelkiant regioninę politiką“

Konferencijoje dalyvavo apie 600 žmonių. Tai buvo struktūrinių fondų programas rengiančių ir įgyvendinančių nacionalinės ir regioninės valdžios institucijų, verslo organizacijų ir universitetų atstovai, technologijų perdavimo specialistai ir specializuotų tinklų, susijusių su mokslinių tyrimų, inovacijų ir žinių perdavimu, dalyviai. Konferencijos metu vyko ir struktūrinių fondų paramą gavusių visos ES inovacinių projektų paroda, veikė informacijos apie atitinkamas BENDRIJOS programas standai ir konsultacijų biurai. Buvo išspausdintas konferencijos medžiagos leidinys.

Regioninės politikos atsakas į demografinius iššūkius (2007 m. sausio 25–26 d.)

Šios konferencijos tikslas – informuoti apie demografinių pokyčių įtaką socialiniams bei ekonominiams pokyčiams ir parodyti, kaip Europos regioninė politika bei jos priemonės padeda Europos regionams atsakyti į kylančius iššūkius ir išnaudoti DAUGUMĄ galimybių, kurias atveria demografiniai pokyčiai. Pagrindiniai pranešėjai: komisarai D. Hübner ir V. Špidla, EESRK pirmininkas D. Dimitriadis, Regionų komiteto pirmininkas M. Delebarre'as ir valstybių narių bei regionų ministrai ir ekspertai. Eurostato atstovas supažindino konferencijos dalyvius su pastarųjų 25 metų regionų gyventojų skaičiaus kitimo tendencijomis, o Regionų komitetas pristatė senėjimo problemai skirtą priemonių rinkinį.

Be plenarinių sesijų vyko ir trys darbo grupių sesijos – per kiekvieną sesiją posėdžiavo trys darbo grupės. Šis renginys supažindino su gerosios patirties pavyzdžiais ir suteikė galimybę tobulinti struktūrinius fondus valdančioms institucijoms. Iš viso konferencijoje dalyvavo daugiau nei 500 nacionalinių, regioninių ir vietos administracijų, institucijų ir tinklų, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų ir universitetų atstovų.

Konkurencingumo skatinimas pasitelkiant inovacines technologijas bei produktus ir sveikas bendruomenes (2007 m. kovo 7–8 d.)

Šios konferencijos tikslas – palengvinti gerosios patirties mainus siekiant sanglaudos priemonėmis įgyvendinti Lisabonos strategiją regionuose. Renginio metu vyksiantis „patirties mainų ir tinklų kūrimo forumas“ suteiks galimybę tobulinti ir kurti tinklus daugiau nei 500 dalyvių – struktūrinius fondus valdančioms institucijoms, regioninės plėtros agentūroms, verslo organizacijoms ir kitiems partneriams. Devyniose darbo grupėse bus pristatyti gerosios patirties ir Europos regioninės politikos valdymo pavyzdžiai, susiję su trimis temomis:

- mažosios ir vidutinės įmonės, technologijų perdavimas ir valdymas;
- inovacinės technologijos, produktai ir rinkos, skirtos darniam augimui skatinti; ir
- verslui bei piliečiams patrauklesni regionai ir miestai.

2007 m. sausio mėn. vykusio antroji konferencija „Regionų ekonominiai pokyčiai“

„Forumas“ bus organizuojamas bendradarbiaujant su Prancūzijos Provanso-Alpių-Žydrėjo Kranto regionu ir Regionų komitetu. Regionų komitetas pristatys „Lisabonos stebėsenos platformą“ – tinklą, jungiantį daugiau nei 60 regioninės ir vietos valdžios institucijų, nuosekliai stebinčių Lisabonos strategijos įgyvendinimo pažangą ir jos valdymo procesą.

2007 m. kovo 8 d. Europos regioninės politikos komisarė Danuta Hübner pristatys „Inovacinių projektų apdovanojimus *RegioStars 2008*“, kuriais siekiama nustatyti geriausios patirties pavyzdį Europos regioninės plėtros srityje.

RegioStars 2008 – inovacinių projektų apdovanojimai

Kreipiamės į visas regioninės valdžios institucijas! Pasiūlykite inovatyviausią projektą konkursui, kuris supažindins su gerą patirtimi regioninės politikos srityje.

Apdovanojimai

Pirmieji *RegioStars* apdovanojimai bus įteikti 2008 m. kovo mėn., vykstant konferencijai „Regionų ekonominiai pokyčiai“, kuri suteiks galimybę pristatyti konkursą laimėjusius geriausios patirties pavyzdžius ir palengvins patirties mainus.

RegioStars tikslas – išrinkti gerosios inovacinės regioninės plėtros patirties pavyzdžius šiose kategorijose:

- Žiniomis ir technologinėmis inovacijomis pagrįsta regionų ekonomika:
  1. Parama klasteriams ir verslo tinklams
  2. Mokslinių tyrimų institutuose kuriamų technologijų perdavimas MVĮ
- Darnus ekonomikos vystymasis:
  3. Veiksminga energetika ir atsinaujinančioji energija
  4. Aplinkosaugos technologijos

Paraiška

Visi 268 regionai iš 27 ES valstybių gali iki 2007 m. birželio 29 d. pateikti po vieną paraišką. *RegioStars* konkurse turi teisę dalyvauti visi projektai, gavę ERPF ar pasirengimo narystei finansavimą. Šiuo požiūriu projektu vadinama veikla, kuriai būdinga strateginė dimensija ir kuris gali turėti poveikį regionui.

Prizai

Kiekvienoje potemėje bus skiriami du apdovanojimai: vienas konvergencijos tikslo regione vykdomam projektui, o kitas – regionų konkurencingumo ir užimtumo regione vykdomam projektui.

Daugiau informacijos galima rasti tinklalapyje

http://ec.europa.eu/info/region/innovation/regiostars_en.htm

Regionų ekonominiai pokyčiai

RegioStars 2008
Inovacinių projektų apdovanojimai

Paraiškų pateikimo terminas: 2007 m. birželio 29 d.

 Europos Sąjunga
Regioninė politika

http://ec.europa.eu/info/region/innovation/regiostars_en.htm
regio-stars@ec.europa.eu

Pavyzdžių analizė

Pristatant *RegioStars 2008* pasirodys REGIO GD parengtas leidinys **Regionų inovacijų projektų pavyzdžiai**. Jame bus pateiktos 40 projektų analizių santraukos. Šie projektai vykdomi pagal regionų inovacinių veiksmų programas, bendrai finansuojamas ERPF lėšomis, siekiant padėti regionams išbandyti naujus metodus, partnerystę ir regioninę plėtrą. Visą pavyzdžių analizės tekstą galima rasti „Regionų ekonominių pokyčių“ tinklalapyje http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Atotrūkio mažinimas: Lisabonos strategijos stebėsenos platforma

Michel Delebarre,
Regionų komiteto pirmininkas

„Pripažįstama, kad vienas svarbiausių Lisabonos strategijos sėkmės veiksnių – tai būtinybė aktyviau dalyvauti visų lygių valdyme. ES regionai ir vietos valdžios institucijos turi labiau įsitraukti į Lisabonos reformas, ypač ankstyvojoje valdymo proceso stadijoje. Regionų Komitetas (RK) įsipareigojo drauge stebėti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą Lisabonos procese bei augimo ir užimtumo reformų vykdymą. Vietos ir regionų indėlis į augimo ir užimtumo strategiją gali būti kur kas didesnis. Lisabonos darbotvarkėje turi dalyvauti visos suinteresuotosios šalys ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu, o sutelkti jėgas pavyks tik tada, kai įvairūs dalyviai supras, kad siūloma politika jiems svarbi ir kad jie iš tikrųjų dalyvauja priimant ir įgyvendinant sprendimus.“

2006 m. kovo 1 d. Regionų komitetas pradėjo įgyvendinti Lisabonos stebėsenos platformą, siekdamas:

- suburti glaudžią bendruomenę, skirtą remti partnerystę augimo ir užimtumo labui, lengvinant informacijos mainus tarp vietos ir regioninę politiką formuojančių asmenų ;
- aiškiai nurodyti iššūkius ir kliūtis, taip pat pasiūlyti realistiškus ir pagrįstus sprendimus.

Kas yra stebėsenos platforma?

Tai praktiškai įgyvendintas partnerystės principas, regionų ir vietos valdžios institucijų tinklas ir elektroninė platforma tuo pat metu. Ši platforma leidžia teikti informaciją apie strategijai būdingą vietos ir regioninę dimensijas, apžvelgti šių dimensijų vystymąsi interaktyvioje švieslentėje ir diskutuoti. Tačiau svarbiausias tikslas – suburti bendruomenę iš vietos ir regionų valdžios atstovų, kurie įgyvendina augimo bei užimtumo strategiją, ir tų, kurie norėtų daugiau apie ją sužinoti. 2006 m. bendruomenei priklausė 65 vietos ir regionų valdžios institucijos, o šiemet jų skaičius išaugs iki 100.

Ko siekiama šia platforma?

- Didinti skaidrumą, stebint, kaip nacionalinės reformų programos (valstybių narių parengti veiksmų planai augimui ir užimtumui skatinti) vykdomos vietos lygiu;
- Iš regionų ir vietos valdžios perspektyvos stebėti valstybių narių pažangą įgyvendinant augimo ir užimtumo strategiją;
- Įgyti daugiau žinių apie tai, kas vyksta kitose šalyse ir regionuose, ir juos palyginti;
- Stebėti regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimą valdant ES sanglaudos politiką;
- Analizuoti besiplėtojančias Lisabonos strategijos ir sanglaudos politikos sąsajas ir teikti žinių apie nacionalines reformų programas bei nacionalinius strateginius planus (strateginius doku-

mentus, kuriuose išdėstyti struktūrinių ir sanglaudos fondų naudojimo planai) vietos ir regionų valdžios institucijoms;

- Įvardyti 11-ai regionų ir vietos valdžios institucijų grupių būdingas tendencijas;
- Nustatyti kliūtis, išskylančias regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinant Lisabonos strategiją, įvardyti jas politiniu lygiu ir pasiūlyti realių sprendimų;
- Skatinti regionų ir vietos valdžios institucijas keistis informacija (apie gerąją patirtį ir iššūkius);
- Sukurti veiksmingą regionų ir vietos valdžios institucijų tinklą, o į jų patirtį bei indėlius atsižvelgti Regionų komiteto politinėse nuostatose Lisabonos strategijos klausimais; ir
- Padėti regionų ir vietos valdžios institucijoms veiksmingiau dėstyti savo argumentus nacionaliniuose debatuose.

Kaip veikia ši platforma?

- Siekiama, kad Lisabonos stebėsenos platforma būtų naudinga darbo priemonė visos ES regionų ir vietos valdžios institucijoms, išsamių statistikos duomenų apie regionus šaltinis, dokumentacijos centras ir interaktyvių forumų vieta, kur regionų ir vietos valdžios atstovai galėtų keistis su Lisabonos strategija susijusia informacija (apie gerąją patirtį ir iššūkius).

Be elektroninio šios platformos aspekto reikia paminėti ir keletą darbo grupių, kurių nariai kartu su LSP projekto dalyviais siekia sukurti tikrą „bendruomenę“.

Šios stebėsenos veiklos rezultatai bus įtraukti į 2008 m. Regionų komiteto ataskaitą, kurios savo išvadose pageidavo 2006 m. Europos Vadovų Tarybai pirmininkavusioji šalis. Regionų komitetas jais remsis ir kitose savo veiklos srityse.

Daugiau informacijos: <http://lisbon.cor.europa.eu/analysis@cor.europa.eu>

Austrija/Estija/Prancūzija/Vokietija/Rumunija/Švedija/Rusija CLOE – Europos klasterių bendradarbiavimas

Klasteriai – tai tarpusavyje susijusių bendradarbiaujančių ar konkuruojančių įmonių, siekiančių drauge stiprinti kurią nors pramonės šaką, tinklai. Jų dėka tam tikros pramonės šakos įmonės, veikiančios atitinkamame regione, lengviau įgyja gerosios patirties ir keičiasi informacija. Tačiau patys klasteriai vangiai keičiasi informacija, ir klasterių valdytojams dažnai reikia daug pastangų norint gauti glaustą informaciją apie tai, kokios priemonės veiksmingos ir kaip kitų pramonės šakų klasteriai pasiekia gerų rezultatų. Be to, klasteriai mažai žinomi, nes jiems dažnai nepakanka kritinės masės, kurios reikia skelbiant informaciją apie save ir skleidžiant savo idėjas kitiems Europos ir už jos ribų esantiems regionams.

Projektu „Europos klasterių bendradarbiavimas“ (CLOE – *Clusters Linked over Europe*), kurį finansuoja INTERREG IIIC iniciatyva ir Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), pirmiausia siekiama sukurti Europos klasterių tinklą. Įgyvendinant projektą, kuris apima laikotarpį nuo 2004 m. liepos mėn. iki 2007 m. birželio mėn., drauge dirba šešių valstybių narių ir Rusijos regionų viešojo ir privačiojo sektorių partneriai. Pagrindiniai projekto tikslai yra tokie: (a) pasimokyti iš kitų pramonės šakų ir regionų klasterių pasiekimų; (b) skatinti toje pačioje pramonės šakoje dirbančių MVĮ klasterių keitimąsi žiniomis ir kompetencija; ir (c) didinti klasterių žinomumą bendradarbiaujančiuose regionuose, kituose Europos regionuose ir tokiose šalyse kaip Kinija ar JAV.

CLOE standas TCI kongrese Lione (Prancūzija)

CLOE – Europos klasterių bendradarbiavimas
Projektas: CLOE – Europos klasterių bendradarbiavimas
Programa: INTERREG IIIC (Vakarai)
Bendra išlaidų suma: 1 808 000 EUR
ES indėlis: 800 000 EUR
Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)
Įgyvendinimas: 2004 m. liepos mėn.–2007 m. birželio mėn.

Dr. Adolf M. Kopp
Wirtschaftsförderung Karlsruhe
Zähringerstr. 65a
D-76124 Karlsruhe
Germany
Tel. (49-721) 133 73 00
Faks. (49-721) 133 73 09
adolf.kopp@wifoe.karlsruhe.de
<http://www.clusterforum.org>

CLOE darbo grupės kuria klasterių valdymo platformą, pagrįstą tinklo perimama klasterių steigimo ir valdymo gerąja patirtimi. Be to, tinklas kuria interneto svetainę, kuri naudojama vidinei ir išorinei komunikacijai: joje bus teikiama informacija apie visiems klasteriams priklausančių MVĮ ir kitų organizacijų veiklą. Tinklo dėka klasterio įmonės sužino apie gerąją patirtį tokiose srityse kaip organizavimas ir išteklių, kvalifikacijos kėlimas ir mokymas, bendradarbiavimo priemonės ir metodai. Jos bendradarbiauja su kitų klasterių įmonėmis, dirbančiomis toje pačioje pramonės šakoje, ir dalyvauja įgyvendinant bendrąją tarptautinę rinkodaros strategiją, kurios dėka CLOE gali įsitvirtinti tarptautiniu mastu ir įžengti į tikslines rinkas.

Šis projektas tapo žinomas Europos klasterių sektoriuje, jau įgyvendinta keletas svarbių jo etapų. Sukūrus gerą, informatyvią interneto svetainę (www.clusterforum.org), platforma iš „paprasto“ informacijos šaltinio tapo interaktyviu forumu, turinčiu paieškos sistemą, kuri leidžia CLOE duomenų bazėje surasti daugiau nei 230 klasterių. Kitas svarbus etapas – 2006 m. buvo išleistas klasterių kūrimui ir valdymui skirtas žinynas „Klasterių valdymo vadovas“. Reikia paminėti ir Lince sėkmingai organizuotą 80 pramonės atstovų darbo grupę, kuri buvo skirta CLOE regionų įmonėms ir suinteresuotiems visos Europos klasterių valdytojams.

Austrija/Vokietija/Vengrija/Italija

REGINS – mažųjų ir vidutinių įmonių integravimas į Europos ekonomiką

Regioninė plėtra priklauso nuo konkurencingų mažųjų bei vidutinių įmonių ir jų integracijos į Europos ir pasaulio rinkas. Dėl to labai svarbu jungti įmones į veiksmingus tinklus regioniniu ir tarptautiniu lygiu, ypač su technologijomis susijusiose srityse. Tačiau informacijos apie regionų tinklų ir klasterių veiksmingumą įvairiomis sąlygomis nepakanka. Be to, tinklų ir klasterių veikla daugiausia yra vietos ir regioninio pobūdžio, o tarpregioniniu ar Europos lygiu bendradarbiaujama nedaug. REGINS projekto tikslas – išanalizuoti dalyvaujančių regionų teminių klasterių valdymą ir įgyvendinti subprojektus, skatinančius dalyvaujančių regionų automobilių, logistikos ir biotechnologijų įmonių bendradarbiavimą.

Pagal REGINS projektą „Standartizuota regionų sąveika MVĮ integracijai į Europos ekonomiką gerinti“ – *regional standardised interfaces for a better integration of regional SMEs in the European economy*), kurį 2004–2007 m. remia INTERREG IIIC iniciatyva ir Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), bendradarbiauja keturi Austrijos, Vokietijos, Vengrijos ir Italijos regionai. Pagrindinis REGINS tikslas – skatinti partnerius perduoti klasterių valdymo įgūdžius, kurti regionų inovacijas, formuoti MVĮ remiančią politiką ir padėti pagrindą ilgalaikiam bei strateginiam bendradarbiavimui. Kiti tikslai: a) skatinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę; b) remti patirties mainus ir įgūdžių perdavimą konkrečiose srityse; c) steigti regionų tinklų biurus regionų partnerių tinklams kurti; d) vertinti dalyvaujančių regionų klasterių valdymo lygį; ir e) skatinti standartizuotą sąveiką su daugeliu MVĮ, pasitelkiant esamus dalyvaujančių regionų tinklus.

REGINS iniciatyvinio komiteto ir darbuotojų susirinkimas Gmundene (Austrija)

REGINS projektas pateiks lyginamąją bendradarbiaujančių regionų klasterių valdymo politikos ir priemonių bei jų veiksmingumo apžvalgą. Bus peržiūrėtos ir palygintos esamos struktūros, sukurti nauji metodai. Kuravimo sistema skatins įtraukti rezultatus į paramos regionams politiką ir tinklų kūrimo priemones. Bendra tinklų kūrimo veikla ir struktūra (standartizuota sąveika) suteiks galimybę vystyti tarpregioninį klasterių valdymo struktūrų bendradarbiavimą, kurio dėka turėtų sumažėti projektų rengimo ir vykdymo išlaidos, sutrumpėti reagavimo laikas ir pagerėti projektų turinio ir MVĮ tikslų tarpusavio atitiktis. Pagal pasirinktus teminius prioritetus vykdomi subprojektai sukurs tvirtus regioninių tinklų koordinatorių ir narių ryšius.

Remiantis esamos padėties analize ir tarpregionine vertinimo sistema, buvo išleistas gerosios patirties vadovas, kuriame apibendrinama klasterių valdymo veikla bendradarbiaujančiuose regionuose ir pateikiamos bendros klasterių kūrimo ir valdymo rekomendacijos, ypač automobilių, logistikos ir biotechnologijų sektoriuose. Visi REGINS projekte dalyvavę partneriai skleidė informaciją apie projektą įvairiuose regioniniuose, tarpregioniniuose ir tarptautiniuose renginiuose. Be to, REGINS projekto atstovai dalyvavo daugybėje tarptautinių darbo grupių, o jų delegacijos lankėsi Aukštutinėje Austrijoje, Štutgarto regione, Lombardijoje ir Vakarų Panonijoje.

Projektas: REGINS – Standartizuota regionų sąveika MVĮ integracijai į Europos ekonomiką gerinti

Programa: INTERREG IIIC (Rytai)

Bendra išlaidų suma: 7 035 223 EUR

ES indėlis: 3 667 611 EUR

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Įgyvendinimas: 2004 m. vasario mėn.–2007 m. kovo mėn.

Mr Andreas Hubinger

Clusterland OÖ GmbH

Hafenstraße 47-51

A-4020 Linz

Austria

Tel. (43-70) 79810/5082

Faks. (43-70) 79810/5080

andreas.hubinger@clusterland.at

<http://www.regins.org>

Austrija/Čekija/Vokietija/Lenkija/Slovėnija

RegioSustain – nuo biomasės iki energijos. Darnūs regionų ekonomikos ciklai

Biomasės auginimas ir naudojimas energijos gamybai – tai inovacinis būdas kurti regionų vertės ciklus, kuriuose visa pridėdami vertė – nuo biomasės auginimo iki energijos gamybos ir vartojimo – lieka regione. Patirtis rodo, kad biomasės kaip alternatyvaus energijos šaltinio naudojimas gali skatinti regionų ekonomikos vystymąsi, ypač tuose regionuose, kuriuose vyrauja žemės ūkis ir miškininkystė. Tačiau daugeliui tokių regionų trūksta įgūdžių ir priemonių, kurių reikia norint tinkamai kurti regioninius biomasės ir energijos gamybos bei naudojimo ciklus.

RegioSustain – tai tarpregioninis tinklas, sukurtas pagal INTERREG IIIIC iniciatyvą ir finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis. *RegioSustain* jungia 14 viešojo ir privačiojo sektorių partnerių bei mokslinių tyrimų įstaigų iš penkių valstybių narių miestų bei regionų ir siekia padėti regionams išnaudoti pamirštą žemės ūkio ir miškininkystės potencialą gaminant energiją iš biomasės. Kalbant konkrečiau, projektu siekiama plėtoti įgytus įgūdžius ir priemones, norint veiksmingai naudoti biomasę kaip energijos gamybos bei darnaus vystymosi priemonę ir skleisti informaciją suinteresuotosioms vietos ir regionų šalims bei plačiajai visuomenei.

RegioSustain tinklas padeda regionams plėtoti alternatyvius energijos šaltinius ir taip mažiau priklausyti energijos tiekimo iš išorės. Be to, šis tinklas remia regionų pastangas įvairinant iš miškininkystės bei žemės ūkio sektorių gaunamų pajamų šaltinius ir skatina saugoti tradicinius kultūrinius kraštovaizdžius. Tinklo veikla apima ir įgytų įgūdžių bei vietos biomasės naudojimo energijai gaminti galimybių analizę. Organizuodami daugybę darbo grupių, konferencijų, parodų ir kursų, partneriai perduoda ir

Patirties mainai – vienas svarbiausių *RegioSustain* projekto tikslų. Reguliaros ekspedicijos kartu su projekto partneriais siekiant kurti iniciatyvas (šiuo atveju šildymo sistemą, pagrįstą medžio skiedrų deginimu) – tai turbūt praktiškiausias būdas keistis gerąja patirtimi ir ją perduoti.

Projektas: *RegioSustain*
Programa: INTERREG IIIIC (Rytai)
Bendra išlaidų suma: 704 000 EUR
ES indėlis: 507 000 EUR
Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)
Įgyvendinimas: 2004 m. birželio mėn.–2007 m. birželio mėn.

Pasiteirauti:
Dr. agr. Elke Knappe
Leibniz-Institut für Länderkunde e.V.
Schongauerstraße 9
D-04329 Leipzig
Germany
Tel. (49-341) 255 65 00
Faks. (49-341) 255 65 98
info@ifl-leipzig.de
<http://www.regiosustain.net>

skleidžia savo įgūdžius bei priemones. Jie taip pat steigia regioninius informacijos ir paslaugų centrus, kurių paskirtis – remti informavimo, įgūdžių sklaidos bei mokymo veiklą.

Projekto, kuris apima laikotarpį nuo 2004 m. birželio mėn. iki 2007 m. birželio mėn., tikslai yra tokie: a) sukurti kompetencijos tinklą, keičiantis patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais bei perduodant įgūdžius; b) skatinti struktūrinius pokyčius kaimo vietovėse, kuriant alternatyvius pajamų šaltinius, gerinant žemės ūkio bei miškininkystės sektorių konkurencingumą ir laikantis darnaus vystymosi principo; c) išnaudoti esamą žemės ūkio ir miškininkystės potencialą; ir d) stabilizuoti neturingųjų regionų ekonomiką, kuriant regioninius ekonomikos ciklus.

RegioSustain projekto įgyvendinimas nėra tiesiogiai susijęs su šildymo įrenginių statyba. Jis greičiau sukurs pagrindą tokiems projektams, perduodamas žinias apie projekte dalyvaujančių regionų specifinį potencialą, galimybes ir trūkumus kuriant ekonomikos ciklus, taip pat informaciją apie finansinės paramos galimybes. Įvairias veiklos sritis galima suskirstyti į keturias grupes: analizės, mokymai, susirinkimai ir rezultatų sklaida bei ryšiai su visuomene. Svarbiausias sėkmingo projekto įgyvendinimo regionuose veiksnys – regioninės darbo grupės. Jos reguliariai susitinka ir tampa diskusijų su vietos projektų dalyviais bei nepriklausomais ekspertais platforma.

Éire-Airija

Augimas pasitelkiant gamtą

Ki ežero miško ir laisvalaikio parko atgaivinimas – tai nauja galimybė lankytojų traukos centrui ir naujas impulsas vietos ekonomikai.

Gražioje istorinėje vietovėje įsikūręs Ki ežero miško ir laisvalaikio parkas užima maždaug 350 ha plotą ir susideda iš miškų, ežero bei daugybės mažų salelių. Pagrindinis parko traukos centras – kiek mažesnis nei 5 km pločio Ki ežeras (Lough Key). Jo istoriją rašytojai pasakoja jau daugiau nei 1 000 metų, pradedant 1041 m. pasirodžiusiais „Ki ežero analais“, dabar saugomais Dublino Švč. Trejybės koledže. Ne taip seniai ežeras ir jo apylinkės priklausė Rokingamų dvarui, kurio savininkai iki 1957 m. buvo seras Johnas Kingas ir jo paveldėtojai. Po to dvaras buvo parduotas Airijos Žemės komisijai, ir netrukus jame įsikūrė Ki ežero miško parkas. Šis parkas – vienas didžiausių ir vaizdingiausių Airijos miško parkų. Jame yra sodų, pasivaikščiojimo takelių, archeologinių vietovių, žiedinių fortų ir požeminių patalpų, apžvalgos bokštas; be to, į salas galima plaukti laivu. Klestėjimo metais, t. y. aštuntajame praeito amžiaus dešimtmetyje ir devintojo dešimtmečio pradžioje, parkas kasmet pritraukdavo virš 250 000 lankytojų. Tačiau vėliau, pasikeitus turizmo bei rekreacijos tendencijoms ir negaunant pakankamai investicijų, lankytojų skaičius nuolat mažėjo.

Vaizdas nuo medžių viršūnių

Paskutiniojo dešimtmečio viduryje valstybinė miškų ir žemės valdymo įmonė „Coillte“, kuriai priklauso parkas, bendradarbiaudama su Roskomo grafystės taryba, ėmėsi įgyvendinti stambų parko atgaivinimo projektą. Kai kurios parko struktūros buvo panaikintos, kitos atnaujintos ir pertvarkytos. Pertvarkant parką, buvo įdiegta ir

Žaidimų aikštelė Ki ežero miško ir laisvalaikio parke (Airija)

daug naujovių. Viena įsimintiniausių – trasa medžių viršūnėmis, vingiuojanti nuo lankytojų centro palei Ki ežero pakrantę.

Kitos dvi naujovės – uždaroje patalpose įsikūrę nuotykių centrai suaugusiems bei vaikams ir lankytojų centras, kuriame pasakojama apie turtingą ir įvairų Ki ežero kraštovaizdį. Nors atnaujinant parką buvo įvestas mokestis už naudojimąsi įrenginiais ir atrakcionais, tradicinės rekreacinės miško sistemos naudotojams įėjimas į parką ir toliau lieka nemokamas.

Rezultatai

Pertvarkytas Ki ežero miško ir laisvalaikio parkas pradės kviešti lankytojus 2007 m. balandžio mėn. Planuojama, kad pirmaisiais metais lankytojų skaičius sieks 60 600 ir per penkerius metus išaugs iki 121 300.

Visu pajėgumu veikiantis parkas sukurs regione 12–16 darbo vietų. Jis paskatins ir netiesioginį darbo vietų kūrimą tokiose srityse kaip viešasis maitinimas, švietimas ir vandens bei sausumos rekreacinė veikla. Ki ežero miško ir laisvalaikio parko atgaivinimas – tai pavyzdinis regiono projektas. Jis atneš naudos ir kitiems regiono lankytojų traukos centrums, taip paskatindamas įkurti regiono turizmo produktų bei paslaugų klasterį. Ki ežero miško ir laisvalaikio parko atgaivinimas yra naudingas valstybinės miškų ir žemės valdymo įmonės, vietos valdžios ir turizmo vystymo institucijos bendradarbiavimo pavyzdys plėtojant aukštos kokybės lankytojų traukos centrus.

Projektas: „Ki ežero miško ir laisvalaikio parkas“

Programa: 1-asis tikslas (2000–2006)

Bendra išlaidų suma: 9 000 000 EUR

ES indėlis: 5 700 000 EUR

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Įgyvendinimas: 2000–2006 m.

Pasiteirauti:

Mr Neil Armstrong

General Manager

Lough Key Forest & Leisure Park, Rockingham, Boyle, Co

Roscommon, Ireland

Tel. (353-71) 966 32 42

Faks. (353-71) 966 32 43

loughkey@roscommoncoco.ie

<http://www.loughkey.ie>

Belgija/Vokietija/Nyderlandai

Tarpvalstybinė sveikatos priežiūra

Naujas tarpvalstybinis sveikatos priežiūros sektoriaus atstovų susivienijimas Europos Maso-Reino (EMR) regione rodo, kad žvelgti į sveikatos priežiūros sistemą iš Europos perspektyvos – tikrai naudinga.

EMR – tai tarpvalstybinis regionas, apimantis dalį Belgijos (Lježą ir Limburgą), Vokietijos (Acheną) ir Nyderlandų (Limburgą). Jame gyvena apie 3,7 mln. gyventojų, kalbančių trimis kalbomis, čia veikia trys teisinės sistemos ir gyvuoja keturios labai skirtingos kultūros. Nepaisant šių skirtumų, EMR turi ilgą tarpvalstybinio bendradarbiavimo istoriją, ypač sveikatos priežiūros srityje. 1992 m. pradėtas įgyvendinti INTERREG I projektas padėjo pagrindą sveikatos priežiūros sektoriaus atstovų bendradarbiavimui. Vėliau šis bendradarbiavimas buvo plėtojamas pagal INTERREG II ir INTERREG III programas: aktyviau bendradarbiauti ėmė regiono ligoninės, sveikatos draudimo įmonės bei kiti sveikatos priežiūros sektoriaus atstovai ir buvo įdiegta nemažai tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų. Dabartinis tarpvalstybinis tinklas vienija ligonines, sveikatos draudimo įmones, pacientų organizacijas, gydytojus, visuomenės sveikatos priežiūros tarnybas, sveikatos priežiūros politikos kūrėjus ir administracijas.

Laisvas pacientų judėjimas

Iš pradžių bendradarbiavimas siejo tik ligonines, o pagrindinis jo tikslas buvo įvertinti sveikatos priežiūros poreikius ir iširti struktūras, kurios būtinos tarpvalstybinėms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti. Vėliau buvo įsteigtas ligoninių ir sveikatos draudimo įmonių susivienijimas, kuris suteikė galimybę spręsti praktinius tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo klausimus ir tokių paslaugų pageidaujančių asmenų laisvo judėjimo problemas. 2000 m. buvo įvesta specialioji tarptautinio sveikatos draudimo kortelė, leidusi apsidraudusiems asmenims naudotis tarpvalstybinėmis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Vėlesnį INTERREG III projektą „Tarpvalstybinis sveikatos priežiūros paslaugų teikimas Europos Maso-Reino regione“ (*Zorg over de grens*, 2002–2005) įgyvendino platesnis – dešimties sveikatos priežiūros paslaugas finansuojančių organizacijų ir penkių ligoninių – tinklas. Ligoninės ir finansavimo organizacijos pasirašė bendradarbiavimo sutartis ir kartu vykdė apie 15 tarpvalstybinių projektų. Be to, šis projektas paskatino tarpvalstybinius pacientų grupių ir vyresniojo amžiaus žmonių priežiūros tinklų ryšius, bendradarbiavimą narkomanų slaugos srityje, aukštojo mokslo institucijų partnerystę ir bendradarbiavimą įgyvendinant EMR aplinkos sveikatos projektus. Jis taip pat paragino dalyvius drauge rengti EMR sveikatos ataskaitą ir organizuoti EMR sveikatos priežiūrai skirtas konferencijas.

Projektas: Tarpvalstybinis sveikatos priežiūros paslaugų teikimas
Europos Maso-Reino regione (Zorg over de grens)
Programa: INTERREG IIIA
Bendra išlaidų suma: 1 670 000 EUR
ES indėlis: 835 000 EUR
Įgyvendinimas: 2002–2006 m.
Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Pasiteirauti:
Prof. Dr. Jacques Scheres
Euregional Coordinator
University Hospital Maastricht
Postbus 5800, 6202 AZ, Maastricht
Tel. (31-43) 387 59 92
Faks. (31-43) 387 79 77
jsch@eepz.azm.nl (jscheres@knmg.nl)

Pavyzdys

Pagrindiniai tarpvalstybinio bendradarbiavimo dėl sveikatos priežiūros EMR regione pasiekimai:

- Ligoninių bendradarbiavimas tokiose srityse kaip vaikų širdies operacijos, PET tyrimai, vaikų onkologija, nudegimų gydymas, kraujagyslių operacijos, patologinio nutukimo gydymas ir kt.
- EMR ligoninių kokybės priežiūros grupė;
- Sveikatos priežiūros įstaigų steigėjų bendradarbiavimas;
- Tarptautinio sveikatos draudimo kortelė;
- EMR tarpvalstybinei sveikatos priežiūrai skirta informacijos svetainė ir platforma;
- Daugiau narių – ligoninių, draudėjų, pacientų, gydytojų, farmacininkų ir kitų suinteresuotų partnerių, pavyzdžiui, universitetų – apimantis susivienijimas;
- Ligoninių teikiamų specifinių paslaugų kainų trijose EMR šalyse palyginimas;
- EMR ligoninių teikiamų paslaugų kainų ir medicininės pagalbos reguliavimo bei išlaidų kompensavimo sistemų skaidrumo palyginimas;
- Paslaugų teikimo chroniškiems ligoniams, t. y. diabetikams, EMR regione palyginimas;
- EMR greitosios pagalbos tarnybų tarpvalstybinis bendradarbiavimas.

Europos Maso-Reino regionas pateikė naudingą pavyzdį, kaip reikėtų ateityje bendradarbiauti, teikiant tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas Europoje. Sėkmingas projekto įgyvendinimas paskatino pakoreguoti Europos Sąjungos politiką: dabar jau pripažįstama, kad požiūris į sveikatos priežiūros sistemą iš Europos perspektyvos atneša daug naudos.

Danija/Švedija

Tarpvalstybinė biotechnologija

Tarpvalstybinis viešosios valdžios institucijų ir gyvybės mokslų pramonės bendradarbiavimas Zundo regione paskatino įkurti „Medikono slėnį“ (Medicon Valley) – pirmaujančią pasaulyje biotechnologijos klasterį.

Kai 1991 m. Švedijos ir Danijos vyriausybės nusprendė nutiesti tiltą per Zundo sąsiaurį, jos taip pat sumanė įkurti tarpvalstybinį regioną, kuris taptų bendra ekonominio, socialinio ir kultūrinio bendradarbiavimo zona. Taip atsirado Zundo regionas, apimantis Didžiąją Kopenhagą ir Pietų Švedijos regioną Skonę. Jo plotas – apie 100 kvadratinį kilometrų, čia gyvena 3,5 mln. gyventojų. Norint paskatinti regiono ekonomikos vystymąsi, plėtojant pramonės, universitetų ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimą, buvo įkurtas Zundo mokslo regionas (*Øresund Science Region* – OSR).

Pagrindinis OSR tikslas – kurti platformas arba klasterius kai kuriuose pažangiausiųose regiono sektoriuose, tokiuose kaip biotechnologijos, IRT, aplinkosauga ir maisto sektorius. Šiuo metu didžiausias ir sėkmingiausiai veikiantis yra biotechnologijos ir medicinos sektoriaus klasteris, žinomas „Medikono slėnio“ pavadinimu. Mintis apie „Medikono slėnį“ kilo maždaug 1995 m., kai regiono viešosios valdžios institucijos ir gyvybės mokslų pramonės atstovai sutarė drauge siekti, kad regionas įžengtų į tarptautinę rinką ir taptų patraukliausiu Europos bioregionu bei patektų į patraukliausių pasaulio bioregionų penketuką.

Nuo klasterio iki bendruomenės

1997 m. regioninės plėtros agentūros „Copenhagen Capacity“ ir „Position Skåne“ bendromis jėgomis ėmė skatinti vidaus investicijas į „Medikono slėnį“. Tuo pat metu nuolatinį „Medikono slėnio“

augimą bei plėtrą pradėjo remti ir jo bendruomenė: 1997 m. buvo įsteigta „Medikono slėnio“ akademija (MVA – Medicon Valley Academy). MVA – tai organizacija, skatinanti informacijos bei žinių mainus ir įmonių, universitetų, ligoninių bei kitų slėnio organizacijų bendradarbiavimą. MVA yra gavusi finansinę paramą pagal INTERREG IIA Zundo programą, taip pat regiono viešojo ir privačiojo sektorių atstovų paramą.

Regiono universitetų bendradarbiavimas paskatino įkurti ir Zundo universitetą, kuris koordinuoja mokymą bei mokslinius tyrimus ir padeda kontroliuoti naujų gyvybės mokslų institutų steigimą regione. Dar viena svarbi bendradarbiavimo sritis – tai pirmosios rizikos kapitalo įmonės „Medicon Valley Capital“ steigimas regione. MVC įmonė, kurią įkūrė abiejų šalių investuotojai, remia besikuriančias ir besivystančias gyvybės mokslų įmones.

Farmacinis „Silikono slėnis“

Šiandien „Medikono slėnyje“ veikia daug stambių farmacijos įmonių, neturinčių sau lygių Europoje ir galbūt pasaulyje. Regione atliekamų akademinių ir klinikinių gyvybės mokslų tyrimų dėka šis išskirtinis klasteris pavertė „Medikono slėnį“ pasauliniu lyderiu keturiuose prekybos požiūriu svarbiausiose medicinos srityse – diabetologijos, uždegimų gydymo ir imunologijos, neurologijos ir kancerologijos. Toks patirties ir kompetencijos derinys sudarė palankias sąlygas steigti „Medikono slėnyje“ naujas gyvybės mokslų įmones. Nuo 1997 m. „Medikono slėnyje“ įsikūrė 114 naujų įmonių (1997–2005 m. vidutiniškai po 13 per metus). „Medikono slėnis“ pritraukia daugiau tiesioginių užsienio investicijų nei bet kuris kitas Europos regionas. Šiuo metu čia veikia daugiau nei 300 biotechnologijos, medicinos technologijų ir farmacijos įmonių, kurių produkcija sudaro apie 60 % viso Danijos ir Švedijos vaistų ir įrangos eksporto.

„Medikono slėnyje“ yra:

- 300 gyvybės mokslų įmonių;
- 14 universitetų;
- 26 ligoninės, tarp kurių – 11 universitetinių ligoninių;
- 41 000 gyvybės mokslų darbuotojų;
- 14 000 mokslininkų;
- 150 000 studentų, iš kurių 2000 yra gyvybės mokslų doktorantai.
- Čia pagaminama apie 60 % Skandinavijos gyvybės mokslų produkcijos.

Projektas: „Medikono slėnis“

Programa: INTERREG programa

Bendra išlaidų suma: 3 950 000 EUR

ES indėlis: 1 980 000 EUR

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Įgyvendinimas: 2002 m. vasario 28 d. – 2005 m. vasario 27 d.

Pasiteirauti:

Mr Ulf Åberg

Business Development Manager

Food & Food Technology, Life Science

Department of Economic Development & Innovation

Region Skåne, Stortorget 9

SE-211 22 Malmö

Tel. (46-40) 623 97 48 (direct and cell)

Mob. tel. (46) 768 87 04 48

Faks. (46-40) 35 92 04

ulf.aberg@skane.se (Skype: ulfgoranaberg)

<http://www.skane.com/invest>

Italija

Bolcano medienos ir technologijų klasteris. Tradicinių mažų šeimos įmonių bendradarbiavimas ir inovacijos

Bolcano regione buvo įkurtas „Medienos ir technologijų klasteris“ („Cluster Holz & Technik“), jungiantis 175 įmones. Klasterio nariai – daugiausia mažos žemo inovacijų lygio šeimos įmonės – bendradarbiauja kurdami inovacijas tokiose srityse kaip gerovė, darni statyba, apšvietimo ir akustikos optimizavimas.

Autonominė Bolcano provincija (vok. *Südtirol*, kur didžioji gyventojų dalis kalba vokiškai) – tai Alpių regionas, kuriame medžio statiniai ir gaminiai priskiriami tradiciniam vietos ekonomikos sektoriui. Tačiau, dirbdamos palyginti stabilioje rinkoje ir turėdamos ribotą MTTP kompetenciją, vietos įmonės (daugiausia labai mažos) nėra pasirengusios globalizacijos iššūkiams ir, kalbant apskritai, nėra konkurencingos už regioninės rinkos ribų. Pagrindinis medienos sektoriui kylantis iššūkis – modernizuoti ir plėsti rinką, taip pat skatinti technologijų perdavimą, siekiant gauti informacijos apie naujus produktus, įgūdžius ir gamybos procesus.

Regiono parama

Regiono valdžia parėmė klasterio įkūrimą ir paskelbė tris atvirus konkursus, kviesdama MVĮ teikti bendradarbiavimo projektus inovacijoms skatinti. Finansavimas buvo skirtas aštuoniems projektams, kuriuose dalyvavo 28 įmonės. Šie projektai buvo vykdomi tokiose srityse kaip akustikos ir apšvietimo tobulinimas, sveikatingumo sektoriaus įmonių (viešbučių, SPA centrų ir kt.) apstatymas baldais, ergonominių baldų sektoriaus vystymas ir rinkodara, produktų, rinkos bei technologijų inovacijų kūrimas ir medienos sektoriui skirta informacijos platforma.

Pavyzdžiui, „Eurokustik“ – vieną iš finansuotų projektų – pateikė trys staliai, norintys kurti naujus patalpų projektavimo būdus siekiant optimalios akustikos. Išklause specialius dviejų Austrijos ekspertų vedamus kursus, staliai sukūrė pirmąjį akustinės patalpos prototipą. Jis buvo išbandytas per pučiamųjų orkestro koncertą, kurio metu buvo įvertinta baldų išdėstymo įtaka garso ir muzikos sklidimui. Projektas buvo toks sėkmingas, kad jo pagrindu buvo sukurta nauja įmonė, sudaranti sutartis tiek su privačiojo sektoriaus įmonėmis (viešbučių ar muzikos grupių užsakomos konferencijų ir koncertų salės, įmonių biurais), tiek su viešojo sektoriaus atstovais (sporto salės, gaisrinės).

Tuo pat metu buvo imtasi ir horizontalių veiksmų: tai parama tarptautinėse mugėse dalyvaujančioms įmonėms ir mokomųjų vizitų organizavimas, specialūs mokymo kursai apie naująsias technologijas, Šiaurės Italijos medienos sektoriaus rinkos tyrimas, akustikos ir apšvietimo technologijų pažymėjimo (kortelės) įvedimas, įmonių duomenų bazės kūrimas, reguliarių darbo grupių bei renginių organizavimas (pvz., „Pokalbiai apie medieną“),

Projektas: Alpių klasterių tinklo (CAN – Cluster Alpine Network)

Medienos ir technologijų klasteris

Programa: Inovaciniai veiksmai (2000–2006)

Bendra išlaidų suma: 740 360 EUR

ES indėlis: 370 180 EUR

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Įgyvendinimas: 2002 m. sausio mėn.–2004 m. gruodžio mėn.

Pasiteirauti:

Wood and Technologies Cluster

Dott. Albert Überbacher, Cluster Manager

CAN Südtirol

Via Siemens 19

I-39100 Bolzano

Tel. (39-471) 56 81 47

Faks. (39-471) 56 81 45

albert.ueberbacher@can-suedtirol.it

<http://www.can-suedtirol.it>

kompetencijos centro „Medienos akustika ir apšvietimas“ bei informacijos ir ryšių centro steigimas.

Klasteriui priklauso ir gamybos, ir paslaugų įmonės: 60 % dailidžių, 20 % stalių, 10 % architektų ir 10 % kitų įmonių (dizainerių, akustikos ir apšvietimo specialistų).

Tolesnis vystymasis

2004 m., baigiant įgyvendinti programą, klasteris turėjo 130 narių ir renkamą atstovų komitetą. Per kitus dvejus metus narių skaičius išaugo iki 175. Be to, buvo suburtos trys darbo grupės („Inovaciniai medžio statiniai“, „Optimalus vidaus apšvietimo naudojimas“ ir „Sveikata, Alpių sveikatingumas ir inovaciniai paviršiai“), kurios teikia informaciją ir perduoda įgūdžius klasterio nariams, rengia mokymo kursus ir remia bendradarbiavimo projektus. Septyni iš aštuonių finansuojamų projektų tęsiami toliau be Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) paramos, taip pat planuojami du nauji projektai („SPA centrai 3 žvaigždučių viešbučiuose“ ir „Pietų klimatui pritaikyti mediniai namai“). Be to, buvo sukurta technologijų kokybės pažymėjimas, o šiuo metu įgyvendinamas tarpregioninio bendradarbiavimo projektas („Pridėtinės vertės mediena“, finansuojamas pagal INTERREG IIIC).

Švedija

MVĮ inovacijų patarėjų tinklas

Vakarų Švedijos „inovacijų patarėjų“ komanda dirba su MVĮ, siekdama nustatyti inovacijų poreikius ir prireikus pasitelkdama ekspertus, teikiančius pagalbą tolesnės MVĮ plėtros klausimais.

Vakarų Jotalandas (Västra Götaland) – tai pirmaujantis Švedijos pramonės regionas. Pramonės sektorius laikomas pagrindiniu regiono ekonomikos ir užimtumo ramsčiu už Didžiojo Geteborgo ribų. Apie 40 % regiono gyventojų dirba pramonės ar su pramone susijusiose įmonėse.

1999–2000 m. atliktas RITTS (1) tyrimas, kurio metu buvo apklausta 900 įmonių, parodė, kad MVĮ turi nepatenkintų plėtros poreikių ir kad regiono pramonės MVĮ pasižymi žemu inovacijų ir rizikos lygiu. Žinių ištekliai buvo padriki, ir MVĮ nežinojo, į ką kreiptis pagalbos. MVĮ turėjo įvairių poreikių, ypač techninės kompetencijos, taip pat rinkodaros bei tinklų kūrimo srityse, siekiant pritraukti galimus klientus. Reikėjo pagerinti ryšius tarp žinių teikėjų ir MVĮ.

2003 m. Vakarų Švedijos regiono Firbodolio (Fyrbodol), Šiuherado (Sjuhärad) ir Skaraborgo rajonuose buvo įgyvendintas projektas „Pasaulinės klasės regionų inovacijų sistema, skirta pramonės MVĮ“. Firbodolio rajone dėl ribotos paramos projektas buvo baigtas pirma laiko. Kad šis rajonas galėtų įgyvendinti savo paties projektą minėtoje srityje, jam buvo skirtas finansavimas pagal inovacinių veiksmų programą.

Antrasis etapas

Antrasis projekto etapas buvo įgyvendinamas likusiuose dviejuose rajonuose 2003 m. balandžio mėn. – 2005 m. rugpjūčio

mėn. Projektą, pavadintą „Pasaulinės klasės regioninių inovacijų tarnyba – IF-net Västra Götaland“, valdė Švedijos inžinerinės pramonės tyrimų institutas IVF. Pagal projektą buvo vykdoma tokia veikla:

- Sukurtas tinklas, jungiantis visus pramonės žinių teikėjus. Tinklo kūrimą koordinavo valdymo grupė, sudaryta iš regiono projekto valdytojo, pramonės tyrimų institutų ir verslo vystymo asociacijos.
- Tinklas pasamdė ir apmokė „inovacijų patarėjus“. Atrinkdama patarėjus, valdymo grupė laikėsi tokių kriterijų: ankstesnė patirtis pramonės srityje, gebėjimas ir noras bendrauti su svarbiausiais MVĮ atstovais bei įgyti jų pasitikėjimą, taip pat gebėjimas „žvelgti plačiau“, t. y. vertinti MVĮ situaciją visumos požiūriu, o ne gilintis į specifines atskiro žmogaus kompetencijos problemas. Inovacijų patarėjai buvo apmokyti atstovauti tinklui ir perteikti bendrąją jo kompetenciją.
- Inovacijų patarėjai apsilankė pramonės MVĮ, siūlydami pagalbą plėtros klausimais. Buvo manoma, kad tokie asmeniniai vizitai – tinkamiausias būdas užmegzti ryšį ir įgyti pasitikėjimą, o įvairūs leidiniai ir informacinė medžiaga turėtų tik padėti prisiminti svarbią informaciją. Pirmasis vizitas truko 1–2 valandas, dar daugiausia 20 valandų buvo skirta analizei ir pasiūlymo dėl plėtros projekto rengimui.
- Po vizito gavęs konkretų prašymą, patarėjas pateikė pasiūlymą dėl plėtros projekto, kurį įmonė galėjo įvertinti. Nustatyti geriausi veiksmai buvo rekomenduoti MVĮ. Regiono projekto indėlis į plėtros projektą sudarė 1800 eurų, o likusią dalį apmokėjo MVĮ.
- Kad regiono žinių tinklo atstovų vizitai įmonėse ir teikiamos paslaugos būtų nuoseklūs ir kokybiški, bendroji politika apėmė analizę, koordinavimą, ataskaitų rengimą ir t. t. Ši išsami informacija skelbiama vadove, kuris buvo parengtas pagal Verslo inovacijų centro (BIC – *Business Innovation Centre*) tyrimą, atliktą prieš pradėdant įgyvendinti projektą.
- Iš viso buvo aplankyta 318 įmonių ir pateikta 100 pasiūlymų dėl plėtros projektų. 75 projektus imtasi įgyvendinti.

Regionas ir toliau finansuoja projektą, įeinantį į jo strategiją, kuria siekiama sukurti „MVĮ skirtą pasaulinės klasės inovacijų paramos sistemą“.

Projektas: Pasaulinės klasės regionų inovacijų sistema, skirta pramonės MVĮ

Programa: Inovaciniai veiksmai (2000–2006)

Įgyvendinimas: 2003 m. sausio mėn. – 2005 m. rugsėjo mėn.

Bendra išlaidų suma: 1 714 000 EUR

ES indėlis: 727 000 EUR

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Pasiteirauti:

Project phase II

Mr Björn Westling

IVF Industriforskning och utveckling AB

Argogatan 30

S-431 53 Mölndal

Tel. (46-31) 706 61 69

Faks. (46-31) 27 61 30

bjorn.westling@ivf.se

<http://www.ivf.se>

¹ „Regionų inovacijų ir technologijų perdavimas“, struktūrinių fondų bendrai finansuojama Europos programa, kurią apie 1995 m. parengė Regioninės politikos generalinis direktoratas, siekdamas paskatinti regionus plėtoti mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas.

Estija

Inovacija statybos pramonėje – „Loodesystem“

Naujos termoprofilų gamybos linijos kūrimas

Estijos bendrovė „Loodesystem Ltd“ gamina statybines medžiagas ir surenkamuosius namus. Ši 2000 m. įkurta įmonė buvo pirmoji Estijoje, pradėjusi gaminti laikančiąsias sienas surenkamiesiems namams, naudodama lakštinį plieną arba vad. „termoprofilus“.

Termoprofilis – tai plonas cinkuoto plieno lakštas, naudojamas gaminant išorines sienas ir fasadus. Kadangi plienas yra tvirtas ir lankstus, iš jo galima gaminti lengvus ir plonus, tačiau tuo pat metu tvirtus ir patvarius lakštus. Paprastai termoprofilų gamintojai siūlo vienodus produktus, o surenkamiesiems namams statyti reikia gana didelės darbo jėgos. Tai sukelia sunkumų Estijai ir kaimyninėms šalims, nes jų statybos sektoriuje trūksta darbo jėgos.

„Loodesystem Ltd“ nusprendė sukurti naują termoprofilų gamybos liniją ir taip pabandyti išspręsti šias problemas. Siekdama sumažinti galimą ekonominę ir technologinę riziką, susijusią su šiuo mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros projektu, „Loodesystem“ kreipėsi į nacionalinę verslo paramos agentūrą „Enterprise Estonia“ (EAS) ir pateikė paraišką struktūrinių fondų finansavimui gauti.

Partnerystė

„Loodesystem“ inžinieriai surinko ir išanalizavo atitinkamus duomenis, siekdami nustatyti pagrindines kliūtis, trukdančias greičiau surinkti surenkamųjų namų dalis. Analizės rezultatai parodė, kad naudojant papildomu funkcionalumu pasižyminčius termoprofilus surinkimas vyksta greičiau, nei naudojant kitus turimus termoprofilus.

Bendradarbiaujant su šiame sektoriuje pirmaujančia Suomijos įmone „Oy Samesor“, buvo sukurta gamybos linija. Partnerystės

Naujoji gamybos linija

Projektas: Naujos termoprofilų gamybos linijos kūrimas
Programa: 1-ojo tikslo programa (2-asis prioritetas: Įmonių konkurencingumas)
Bendra išlaidų suma: 261 223 EUR
ES indėlis: 104 486 EUR
Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)
Įgyvendinimas: 2004 m. gruodžio mėn.–2005 m. rugsėjo mėn.
Pasiteirauti:
Mr Raul Loomets
Loodesystem Ltd
Katusepapi 10a
11412 Tallinn
Estonia
Tel. (372) 601 19 14
info@loodesystem.ee
http://www.loodesystem.ee

dėka bendrovei „Loodesystem“ pasiūlytos naujos idėjos buvo praktiškai įgyvendintos per devynis mėnesius.

Naujoji inovacinė linija (vad. „juostų valcavimo linija“) buvo išbandyta 2005 m. liepos – rugsėjo mėn., praėjus mažiau nei metams nuo pirmosios reikiamo funkcionalumo analizės. Toks spartus linijos diegimas nebūtų buvęs įmanomas be „Enterprise Estonia“ pagalbos ir struktūrinių fondų paramos. Ir ekonominė, ir technologinė rizika būtų buvusi per didelė šiai bendrovei.

Sparčiau ir pigiau

„Loodesystem Ltd“ sukūrė inovacinę patentuotą CAD/CAM termoprofilų gamybos liniją. Ji apima keletą papildomų operacijų, leidžiančių greičiau pagaminti sienos dalį. Šios papildomos operacijos yra unikalios ir pasižymi neprilygtamu funkcionalumu.

Naudojant „Loodesystem“ sukurtus termoprofilus, sienos dalį:

- galima pagaminti 20–40 % greičiau, nei naudojant kitus termoprofilus;
- gali surinkti mažiau darbininkų, nei naudojant kitus termoprofilus.

Į naujuosius produktus atkreipė dėmesį potencialūs klientai iš visos Europos. „Loodesystem“ jau pradėjo eksportuoti savo produkciją į Ukrainą ir susirado naujų partnerių – daugiausia statybos bendrovių – Baltijos jūros regione ir Ispanijoje.

Prancūzija/Graikija/Italija/Ispanija/Marokas/Tunisas

Viduržemio jūros baseinas – energetikos inovacijų laboratorija

Nuolat augant susirūpinimui dėl aplinkos ir klimato, Viduržemio jūros baseinas – su salų, kalnų ir miesto zonomis – išsiskiria įvairove, kuri sudaro palankias sąlygas įgyti įvairiapusės patirties naudojant atsinaujinančiąją energiją kaip papildomą elektros energijos šaltinį. Atsinaujinančioji energija – pagrindinis veiksnys kovojant su šiltnamio efektu ir siekiant decentralizuoti elektros energijos gamybą. Bendradarbiavimas plėtojant partnerystę ir tinklus Viduržemio jūros regione atneša daug naudos: dalijamasi žiniomis, pagal esamas sąlygas pasirenkama veiksmingiausia energetikos sistema, priimami tinkami erdvės planavimo sprendimai ir tuo pat metu siekiama Kioto protokole ir Europos Baltojoje knygoje dėl energetikos politikos numatytų tikslų. Be to, ketinama šiuo metu brangią atsinaujinančiąją energiją padaryti konkurencingesnę, ypač turint galvoje fotovoltinę energiją ir kuro elementus.

Šiaurinė pakrantė ir pietinė pakrantė

Tokios aplinkybės paskatino imtis EMERGENCE ⁽¹⁾ 2010 projekto. Jį pagal INTERREG IIIB MEDOCC ⁽²⁾ programą neseniai pradėjo vykdyti Provanso-Alpių-Žydrojo Kranto regionas (PACA, Prancūzija). Projekto tikslas – užtikrinti patikimą ir nuolatinį energijos tiekimą, decentralizuotai gaminant energiją iš atsinaujinančiųjų šaltinių ir įtraukiant dalyvaujančias teritorijas į integracijos procesą, kuriuo siekiama kurti ateities energetiką.

EMERGENCE 2010 partneriai yra Balearų salų Prekybos, pramonės ir energetikos rūmai (Ispanija), Kaljario provincija (Sardinija, Italija), Kalkanisetos regioninė provincija (Sicilija,

Fotovoltiniai elementai: projektas „EMERGENCE 2010“ numato ir dalijimąsi patirtimi apie atsinaujinančiąją energiją.

Italija), Dodekaneso prefektūra ir Atsinaujinančiųjų energijos šaltinių centras (CRES, Graikija), o pietinėje Viduržemio jūros pakrantėje – Atsinaujinančiosios energijos vystymo centras (CDER, Marokas) ir Nacionalinė energetikos kontrolės agentūra (ANME, Tunisas).

Nuo „opių klausimų“ iki „pavyzdžių“

Per pirmąjį etapą (2006 m. birželio–gruodžio mėn.), pagrįstą įvadinio seminario metu pristatyta griežta metodologija, visi partneriai, naudodamiesi CRES sukurta kompiuterine programa, pasirinko energetikos sistemas ir tyrimų sritis, kurios buvo pateiktos bendram vertinimui, taip pat buvo nustatytos susijusios sritys ir dalyviai, pradėti techniniai ir ekonominiai tyrimai, sukurtas katalogas ir interneto svetainė, o PACA parengė pradinį „opių klausimų“ sąrašą, skirtą numatytoms technologijoms plėtoti.

Per antrąjį etapą (2007 m. sausio–liepos mėn.) numatyta pristatyti pavyzdžių analizes ir strategijas, dirbti patvirtintose vietovėse, kurios atitinka CRES parengtą planą, ir keistis nuomonėmis minėtais opiais klausimais.

Galiausiai per trečiąjį etapą, truksiantį nuo 2007 m. liepos mėn. iki 2008 m. balandžio mėn., ketinama parengti kiekvieno partnerio siūlomo „pavyzdžio“, kuris galbūt bus įgyvendintas iki galo, aprašą. Bus įvertinti galimo įgyvendinimo veiksmai ir atitinkama Europos parama, įskaitant ir paramą pagal struktūrinių fondų bei Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programas. Projektą užbaigsis seminaras ir pareiškimas.

Rengiant dirvą alternatyviai energijai

Be tyrimų EMERGENCE 2010 projektas paskatins steigti augimo centrus tose vietovėse, kurių ekonominei veiklai kyla energijos tiekimo sunkumų dėl vietovės nuošalumo ir decentralizuoto energijos šaltinio poreikio.

Projektas: EMERGENCE 2010

Programa: INTERREG IIIB MEDOCC, 2-oji kryptis, 1-oji priemonė.

Bendra išlaidų suma: 1 210 000 EUR

ES indėlis: 722 500 EUR

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

Įgyvendinimas: 2006 m. liepos 1 d.–2008 m. birželio 30 d.

Pasiteirauti:

Région Provence-Alpes-Côte d'Azur

Mireille Pile, Managing Director for Environment

Sustainable Development and Agriculture

Hôtel de Région, 27 Place Jules Guesde

F-13481 Marseille cedex 20

Tel. (33) 491 57 52 08

Faks. (33) 491 57 53 07

mpile@regionpaca.fr

http://www5.regionpaca.fr/

¹ EMERGENCE: „Atsinaujinančiosios energijos, užtikrinančios ekologiško augimo centrų elektrifikaciją, tyrimai Viduržemio jūros regione“ (*Etudes en Méditerranée pour les Energies Renouvelables Garantissant l'Electrification de Noyaux de Croissance Ecologique*).

² INTERREG IIIB: tarptautinis bendradarbiavimas (2000–2006). MEDOCC: Vakarinis Viduržemio jūros regionas.

Žodynis

Sanglaudos fondas, skirtas valstybėms narėms, kurių bendrosios nacionalinės pajamos sudaro mažiau nei 90 % Bendrijos vidurkio, bendrai finansuoja transporto ir aplinkos projektus, įskaitant ir transeuropinių tinklų (Trans European Networks – TENs), veiksmingos energetikos ir atsinaujinančiosios energijos projektus. 2007–2013 m. valstybių narių vykdomoms programoms iš Sanglaudos fondo bus skirta 69,58 mlrd. eurų.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_en.htm

Konvergencijos tikslas: siekiant šio tikslo 2007–2013 m. bus kuriamos augimą skatinančios sąlygos ir veiksniai, kad mažiausiai išsivysčiusios valstybės narės ir regionai galėtų pasiekti tikrą konvergenciją. Šis tikslas apima 84 regionus iš 17-os valstybių narių, kuriuose gyvena 154 mln. žmonių ir kurių BVP vienam gyventojui nesiekia 75 % Bendrijos vidurkio, ir dar 16 laipsniško nutraukimo regionų, kuriuose gyvena 16,4 mln. žmonių, o BVP tik šiek tiek viršija ribą dėl statistinio padidėjusios ES poveikio. Konvergencijos tikslui skirta 279,8 mlrd. eurų, t.y. 81,5 % visos sumos. Ši suma paskirstyta taip: 199,3 mlrd. eurų konvergencijos regionams, 13,9 mlrd. eurų laipsniško nutraukimo regionams ir 69,6 mlrd. eurų Sanglaudos fondui, kurio paramą gauna 15 valstybių narių.

BSG: Bendrijos sanglaudos politikos strateginės gairės – struktūrinių fondų intervenciją apibrėžianti sistema. Remdamiesi Europos Komisijos pasiūlymu, Taryba ir Europos Parlamentas 2006 m. spalio 6 d. priėmė BSG 2007–2013 m. laikotarpiui.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_en.htm

ERPF: Europos regioninės plėtros fondas, kaip ir Sanglaudos fondas bei Europos socialinis fondas, yra viena iš trijų ES sanglaudos politikos finansinių priemonių ir pagrindinis finansinis šaltinis didinant vidinį regionų potencialą. 1975 m. įkurtas ERPF prisideda prie produktyvių investicijų, verslumo, transporto ir aplinkos infrastruktūros, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros, inovacijų, informacinės visuomenės, darnaus vystymosi ir kitų veiklos kryptių finansavimo. Specifiniai ERPF paramos prioritetai apibrėžiami daugiametėse programose, kurias Komisija valdo kartu su valstybėmis narėmis ir regionais.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_en.htm

ESF: 1957 m. įkurtas **Europos socialinis fondas** – viena iš trijų ES sanglaudos priemonių ir pagrindinis ES finansinės paramos šaltinis plėtojant integraciją į darbo rinką ir žmogiškuosius išteklius.

http://ec.europa.eu/employment_social/esf2000/introduction_en.html

Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas: Ankstesnės Bendrijos iniciatyvos INTERREG tikslą tęsia Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas, kuriuo siekiama skatinti tarpvalstybinį, tarptautinį ir tarpregioninį ES regionų bendradarbiavimą. Jį

finansuoja Europos regioninės plėtros fondas (ERPF); 7,85 mlrd. eurų buvo skirta maždaug 80 bendradarbiavimo programų bendrai finansuoti.

http://ec.europa.eu/regional_policy/interreg3/index_en.htm

Inovaciniai veiksmai: 2000–2006 m. 156 reikalavimus atitinkančiuose regionuose iš 15-os ES valstybių narių buvo finansuota 181 regioninė inovacinių veiksmų programa. Buvo siekiama išbandyti naujus metodus ir veiksmus, kurie sėkmės atveju gali pagerinti veiksmų programų kokybę. Pagrindinis šių rizikingų „laboratorijų“ tikslas – stiprinti regionų ekonomiką pasitelkiant žinias ir technologines inovacijas, didinti informacinės visuomenės teikiamą naudą regionams ir skatinti darnų vystymąsi.

Integruotos augimo ir užimtumo gairės: Vertindama Lisabonos strategijos pasiekimus iki 2004 m., Europos Vadovų Taryba 2005 m. pavasarį nusprendė iš naujo sutelkti pastangas augimui ir užimtumui skatinti. Integruotose gairėse pateikiamos 23 veiksmų kryptys, o 2005–2008 m. valdymo etapas apima struktūrinių rodiklių grupę ir metines pažangos ataskaitas apie nacionalines reformų programas (NRP).

Pagrindinės programos: Taip vadinama 450 programų, kurias 2007–2013 m. pagal konvergencijos bei regionų konkurencingumo ir užimtumo tikslus finansuoja ERPF, ESF ir Sanglaudos fondas.

Nacionalinės reformų programos: 2005 m. liepos mėn. Europos Tarybai patvirtinus naująsias integruotas gaires, valstybės narės turi nustatyti prioritetus ir parengti NRP, kad galėtų dalytis gerąja patirtimi sprendžiant svarbiausius ekonominius klausimus. Šiose programose pateikiamos valstybių narių strategijos dėl ilgalaikio darnaus augimo, aukšto užimtumo lygio ir teisingos bei atviros visuomenės. Per Europos Vadovų Tarybos pavasario susitikimą visos valstybės narės turi pateikti metinę pažangos ataskaitą apie programų rengimą.

NSP: Planuodamos struktūrinių fondų intervenciją 2007–2013 m., valstybės narės privalo pristatyti **nacionalinius strateginius planus**, kurie turi užtikrinti, kad intervencija atitiktų Bendrijos sanglaudos politikos strategines gaires.

Veiksmų programa – valstybės narės pateiktas ir Komisijos priimtas dokumentas. Jame pateikiama vystymosi strategija ir nuoseklus sąrašas prioritetų, kuriems įgyvendinti reikalinga kokio nors fondo arba – konvergencijos tikslo atveju – Sanglaudos fondo ir ERPF parama.

Regionų konkurencingumo ir užimtumo tikslas: 2007–2013 m. juo siekiama didinti regionų konkurencingumą bei patrauklumą ir skatinti užimtumą, taikant dvejopą metodą. Pirmą, plėtros programos padės regionams numatyti ir skatinti ekonominius

pokyčius pasitelkiant inovacijas ir vystant žinių visuomenę, plėtojant verslumą, stiprinant gamtos apsaugą bei gerinant regionų pasiekiamumą. Antra, ugdant darbuotojų gebėjimą prisitaikyti ir investuojant į žmogiškuosius išteklius, bus sukurta daugiau ir geresnių darbo vietų. Šio tikslo reikalavimus atitinka visi konvergencijos tikslui nepriskiriami 19-os valstybių narių regionai (iš viso 168), kuriuose gyvena 314 mln. žmonių. Šiam tikslui skirta 54,9 mlrd. eurų suma, iš kurios 11,4 mlrd. eurų atiteks laipsniško įvedimo regionams, sudaro beveik 16 % visos sumos.

Regionų ekonominiai pokyčiai: Komisijos pasiūlymai, skirti skatinti gerosios patirties mainus plėtojant tarpregioninį bendradarbiavimą 2007–2013 m., buvo išdėstyti 2006 m. lapkričio 8 d. komunikate (2006) 675.

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

URBAN II: Bendrijos iniciatyva Urban II (2000–2006) – tai speciali priemonė, skirta miesto apylinkėms atgaivinti. URBAN II siekiama spręsti šių zonų problemas ir didinti miestų patrauklumą. 70 Europos miestų gauna ERPF finansavimą, kuris siekia 730 mln. eurų. Taikant integruotą metodą, dirbama iškart keliomis kryptimis: gerinamos įsidarbinimo ir mokymosi galimybės, didinamas kultūrinis potencialas, skatinamas aplinkos atgaivinimas.

URBACT: ERPF lėšomis bendrai finansuojamos URBACT programos pagrindas – Europos miestų, dalyvaujančių Bendrijos iniciatyvos URBAN programose, tinklas. URBACT skatina dalyvius keistis patirtimi ir kartu mokytis. Finansuojamos įvairios veiklos kryptys, pavyzdžiui, 8–20 miestų jungiančių 30-ies tinklų, skirtų kokiai nors specifinei miesto politikos temai, sukūrimas. Kitas etapas bus atviras visiems 27 valstybių narių miestams.

<http://www.urbact.eu/>

Info regio

ES regioninės politikos apžvalgą rasite Info regio interneto svetainėje

**http://ec.europa.eu/regional_policy
regio-info@ec.europa.eu**

